

קובץ דידן נצח

מבצע "דידן נצח"
לקראת ה' טבת ה'תשע"ו
שנת הקהל

Published and Copyrighted by

Vaad Talmidei Hatmimim Haolami Eastern Parkway, Brooklyn NY 11213 770

Fax: 718.363.1774 פקס: Tel: 718.771.9674 טל': Vaad@Vaadhatmimim.org

Web: www.Vaadhatmimim.org אתר:

5776 • 2015

תודתנו נתונה להרה"ת חיים שאול ש' ברוק,
מנהל ועד הנחות בלה"ק, על מסירת השיחות לדפוס.

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237 - (718) 628-6700

פתח דבר

לקראת יום הבהיר ה' טבת - "דידן נצח" - הבעל"ט, הננו שמחים להגיש בפני תלמידי התמימים שי', קובץ "דידן נצח".

בקובץ זה ליקטנו (חלקים) משיחות כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אודות חג החגים "ה' טבת - דידן נצח", החל מתחילת הפרשייה בשנת תשמ"ה, השיחות מתקופת הניצחון שלאח"ז, ועד לשיחות השנים האחרונות, כאשר קבעום ועשאום ל"יום סגולה ועת רצון".

מהלימוד בשיחות אלו עולה מעלתו העצומה של יום בהיר זה, ועד כמה "הפליא והגדיל ה' לעשות עמנו" בניצחון שביום זה, וההוראות שצריכים אנו להפיק מכללות המאורע.

הקובץ נחלק לשלושה חלקים:

חלק א': "הוא בחיים"

לאחר פרסום המאורע, בחודשי תמוז-אב תשמ"ה, האריך הרבי לבאר (בא' הפעמים - למעלה משעה!) בחמש הזדמנויות איך שטענות הצד שכנגד הינם חסרי כל בסיס ואין להם שחר. מהנקודות העיקריות שביאר הרבי בשיחות אלו: א) נשיא דורנו הינו "בחיים", בבחינת "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", ולכן לא שייך שיחולו על חפציו דיני "ירושה". ב) יתירה מזו, בחפצים אלו ישנה ה"נצחיות" (ה"חיים") של נשיא דורנו. ג) וכיון שכך, הוסיף הרבי, כל ספר או חפץ (שהינו חלק) של נשיא דורנו שאינו במקומו, הרי הוא 'פצצה חיה', שעלולה 'להתפוצץ' ר"ל בכל רגע. שיחות אלו נאמרו מתוך צער רב וכאב, והדבר הי' ניכר במוחש בפניו הק', באופן ובסגנון הדיבור וכו'.

חלק ב': "יתרון האור מן החושך"

לאורך תקופת המשפט, השווה הרבי את נסיונות המאורע לנסיונות ולקטרוג שהיו בימי אדמו"ר הזקן. והוסיף, שכאז גם עתה, ההוראה והתוצאה מהנסיונות היא שיש להוסיף

באור החסידות ובהפצת המעיינות, "וכיתרון האור מן החושך". ולכן, פעמים רבות עורר הרבי על כך שיש להוסיף בלימוד החסידות, הדפסת מאמרי דא"ח שעדיין לא ראו את אור הדפוס, להוסיף בהקמת בתי חב"ד חדשים ולהוסיף בפעולות של אלו הקיימים, להוסיף בפעולות הקשורות לחנוכה (וכן שכל המתעסקים בזה ישלחו תמונות מהפעולות, ויעשו מזה אלבום), ולהוסיף בענין השמחה למעלה מן המשוער ובפרט בימי החנוכה. נוסף לכך, הרבי בעצמו נתן כסף לכל הבתי חב"ד, וכן התוועד פעמיים במשך המעט-לעת של "זאת חנוכה" (תשמ"ו), דבר הנדיר ביותר.

חלק ג': "דידן נצח דנשיא דורנו"

בשבוע שלאחר ה"דידן נצח" של ה' טבת, הדגיש הרבי כמה פעמים את נקודת ה"נצחון" והתוצאות שהוא צריך להניב. הרבי הבהיר שהנצחון צריך להתבטא בהוספה בהפצת המעיינות, וזה יפעל אשר "ותחי רוח יעקב אביהם" ו"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים". הרבי הדגיש, שמשמעות העובדה ד"דידן נצח" היא "דידן נצח של כ"ק מו"ח אדמו"ר", ובמילא צ"ל הוספה בעניניו של נשיא דורנו. הרבי עורר את כולם לכתוב לנשיא דורנו פתקאות עם שמם ושם אמם ובקשת צרכיהם, ע"מ שיקראם על הציון הק'. בשנים שלאח"ז הוסיף הרבי, שהנצחון צריך להתבטא גם בכך שילמדו בספרים ("דידן דהספרים נצח"), קניית ספרים לעצמו ולזולת, העמדת והרחבת ספריות לציבור, להוסיף ספרים לספריית אגו"ח (ספריית נשיא דורנו), הדפסת ספרים וכו'.

•

בקובץ זה, הובאו רק השיחות בהם דיבר הרבי מפורשות ע"ד המאורע וענייניו, כדי להציג בפני הקורא בתמציתיות, את התמונה המלאה של הדברים, כפי שהיו בעיני קודשו של כ"ק אדמו"ר. לשם כך, לוקטו השיחות ממקומות שונים, תוך השמטת הדברים שלא נאמרו מפורשות כלפי המאורע וענייניו. ולכן, לשלימות הענין, מן הראוי למעיין ללמוד את הדברים כפי שמופיעים במקורם.

•

ויה"ר, שבקרוב ממש נזכה לדידן נצח ופדיון שבוים האמתי, יחד עם ההקהל האמיתי "אנשים והנשים והטף" כפשוטו בגאולה האמתית והשלימה, ונשיא דורנו בראשנו!

**שבוע א'
"הוא בחיים"**

משיחות י"ב תמוז והתוועדיות שלאח"ז – ה'תשמ"ה

טעותו של טוען טענה זו היא – שמעריך את כ"ק מו"ח אדמו"ר בגדרים שלו. הוא מבין אמנם שכ"ק מו"ח אדמו"ר הי' בדרגא נעלית כו', אבל, בכל זאת, בערך אליו. ובמילא, חושב לעצמו, שכשם שאצלו אין הנהגה כזו בגדר של חילול השם, כן הוא גם אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר... אבל דבר אחד אינו לוקח בחשבון – שאין שום ערך ודמיון כלל וכלל בינו ובין כ"ק מו"ח אדמו"ר!! ובמילא, "קנה-המדה" לגדר ד"חילול השם" הוא – באופן שאינו בערך כלל וכלל!!

ובמילא, כאשר טוען באופן האמור אודות הנהגת כ"ק מו"ח אדמו"ר – ה"ז גופא "חילול השם" שאין דוגמתו!

ובענין זה אין כל נפק"מ מהי מחשבתו וכוונתו של בעל הטענה; מה שנוגע הוא – כיצד מתקבל הדבר בעיני הבריות, בעיני גוים!!

ונוסף לזה, טענה זו – מלבד החילול השם שבה – יש בה גם החטא דביזוי הרב, אשר, מפרטי העונש (כפי שנתפרש בהלכה²⁰), מובן, גודל החומר דחטא זה!

ופשוט, שכל זמן שאינו חוזר בו מטענה זו, ע"י הודאה בפני כל אלו ששמעו את דבריו, שהדברים שאמר מקודם לכן אינם אמת – אזי הולך ונמשך הענין דחילול השם וביזוי הרב, רחמנא ליצלק.

* * *

"הוא בחיים" – "יתיר מבחיוהי"

יש"יג

יש"יק

נוסף על כל האמור לעיל אודות שלילת הטענה של ירושה, מכיון שהספרי' לא היתה רכוש פרטי, כי אם, רכוש של תנועת ליובאוויטש, בבעלותה של "אגודת חסידי חב"ד" – יש לגשת לכל הנושא מנקודת-מבט עמוקה יותר:

איתא בגמרא²¹: "יעקב אבינו לא מת .. מה זרעו בחיים אף הוא בחיים". וכן הוא בנדו"ד, שאע"פ שעברו ל"ה שנים מהסתלקותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, מ"מ, מכיון ש"זרעו בחיים" – חסידים שלומדים את תורת החסידות שלו, וממלאים את תקנותיו – הרי "הוא בחיים".

[וכך ילך וימשך כל זמן ש"זרעו בחיים" – עד ביאת משיח

(20) רמב"ם הל' ת"ת פ"ו הי"א-יב.

(21) תענית ה, ב.

משיחות י"ב תמוז והתוועדות של אה"ז – ה'תשמ"ה

צדקנו, ועאכו"כ לאחר ביאת משיח צדקנו, כאשר יקויים היעוד²² "הקיצו ורננו שוכני עפר", הרי בודאי שימשיכו ללמוד את תורת החסידות שלו, וימשיכו ללכת "בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נצח סלה ועד"²³, שכן, ביחד עם זה שילמדו תורה מפי משיח צדקנו, "תורה חדשה מאתי תצא"²⁴, ילך כל "חסיד" עם ה"רבי" שלו, ואנו כולנו, וכל אחד מאתנו – נלך עם ה"רבי" שלנו, נשיא דורנו, אשר גם עתה "הוא בחיים".

ומובן, ש"הוא בחיים" פירושו – "חיים" כפשוטם, בעוה"ז הגשמי, למטה מעשרה טפחים, שכן, ענין זה ("הוא בחיים") מבואר בגמרא בתור מענה על השאלה "וכי בכדי ספרו ספדניא וחנטו חנטיא כו'", כלומר, הגמרא יודעת שישנם הטוענים שהי' ענין של הסתלקות, לוי', אמירת קדיש וכו', ובמילא, אינו נמצא בעוה"ז הגשמי; ועל זה פוסקת הגמרא ומכריזה שידעו כולם שלאמיתתו של דבר "לא מת", אלא "הוא בחיים"!

יתירה מזה:

לא זו בלבד שגם לאחר ההסתלקות "הוא בחיים", אלא עוד זאת, שלאחרי ההסתלקות נמצא בעלמא דין, "הוא בחיים", יותר מכמו שהי' לפני ההסתלקות – כדברי הזהר²⁵: "צדיקא דאפתטר אשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיוהי", וכפי שמבאר אדמו"ר הזקן באגה"ק²⁶ ש"גם בזה העולם המעשה (לא רק בעולמות העליונים) אשתכח יתיר", "יתיר מבחיוהי".

וטעם הדבר – כפי שמבאר שם בפשטות²⁶:

"חיי הצדיק אינם חיים בשריים, כי אם חיים רוחניים, שהם אמונה ויראה ואהבה", ולכן, "בהיות הצדיק חי על פני האדמה היו שלשה מדות אלו בתוך כלי ולבוש שלהם, בבחי' מקום גשמי, שהיא בחי' נפש הקשורה בגופו", כלומר, שמוגבל בהגבלות של גוף גשמי, אשר עם היותו גוף קדוש, ועד לקדושה שהיא בבחי' קודש הקדשים, ישנם סוכ"ס ההגבלות דגוף גשמי, ולדוגמא: כאשר הגוף מתעייף – חייב לנוח מלימוד התורה, מנתינת הצדקה, וכיו"ב;

(22) ישעי' כו, יט.

(23) תניא אגה"ק סכ"ז (קמו, א).

(24) ישעי' נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

(25) ח"ג עא, ב.

(26) בהביאור (קמו, ב).

משיחות י"ב תמוז והתועדויות שלאח"ז – ה'תשמ"ה

משא"כ לאחר ההסתלקות – הרי מכיון שאינו מוגבל בהגבלות הגוף, הרי עבודתו ופעולתו היא באופן תמידי, הן בעולם האמת – שעוסק תמיד בלימוד התורה וקיום המצוות (כפי ששייך קיום המצוות בעולם האמת),

והן "בזה העולם המעשה" – שהרי "זרעו בחיים", תלמידיו-שלוחיו שלומדים תורה ומקיימים מצוות בכחו ובשליחותו, "שלוחו של אדם כמותו"²⁷, "אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו", וככל שהולכים ומוסיפים בלימוד התורה וקיום המצוות – הולך וניתוסף הגילוי ד"הוא בחיים", כולל – להשפיע ברכות ולפעול ישועות והצלחות לעדת החסידים ולכל בני, וכל ענינים אלו – "יתיר מבחיוהי".

ונמצא, שלמרות העובדה שכבר עברו ל"ה שנה מהסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר – ח"ו לומר שזה כבר ל"ה שנה שאינו נמצא בינינו, רחמנא ליצלן מהאי דעתא !!

ההיפך – הוא הנכון: זה כבר ל"ה שנה שכ"ק מו"ח אדמו"ר נמצא עמנו ובתוכנו "יתיר מבחיוהי", ומשנה לשנה הולך ומוסיף בחיותו ופעולתו בעלמא דין, היינו, שנעשה יותר פעיל ופעולתו היא ביתר חיות ("ער ווערט לעבעדיקער און מער אַקטיוו"), באופן ד"מעלין בקודש"²⁸.

וכפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמשך ההילולא שלו²⁹ – שהלשון "אסתלק" מורה על המשכה וגילוי באופן נעלה יותר, ומזה מובן גם בנוגע לענין ה"הסתלקות" – שנמשך ומתגלה באופן נעלה יותר, "יתיר מבחיוהי"!

ובאותיות פשוטות:

כל מציאותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר היא – ליובאוויטש! אין זו מציאות של איש פרטי, כי אם, מנהיגה של תנועת ליובאוויטש, חיי רוחו, שעליהם מסר את נפשו במשך כל ימי חייו בעלמא דין!

ובכן, מציאות זו – תנועת ליובאוויטש – חיי וקיימת, אשר, זוהי המשמעות ד"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", ואדרבה – "יתיר מבחיוהי", מכיון שתנועת ליובאוויטש – חיי רוחו – הולכת ומתפתחת ביתר שאת וביתר עוז, "מעלין בקודש", "מוסיף והולך"!

(27) ברכות לד, ב – במשנה. וש"נ.

(28) שם כח, א. וש"נ.

(29) סה"מ תש"י ע' 112. וראה תורת מנחם – התועדויות ח"ב ע' 201.

משיחות י"ב תמוז והתוועדות שלאח"ז – ה'תשמ"ה

אין כל שינוי לאחרי ההסתלקות

ע"פ האמור ש"הוא בחיים" – לא נשתנה מאומה לאחר ההסתלקות, ומכיון שכן, אין מקום לענין של ירושה כלל, הן בנוגע לדירה שבה גר כ"ק מו"ח אדמו"ר, החפצים, הספרים וכו'.

וכול זה, כאמור, מלבד הבעלות החוקית של "אגודת חסידי חב"ד" – הן בנוגע לספרי, והן בנוגע לדירה שבה התגורר כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכן הבנין כולו, כולל דירה זו, הוא בבעלותה של "אגודת חסידי חב"ד", כפי שנרשם בשטר הקני'.

ויש להוסיף, שהדברים הנ"ל מודגשים ביותר בנוגע לספרים: חיי הצדיק, כאמור, אינם חיים בשריים, כי אם חיים רוחניים, ובה גופא – אמונה יראה ואהבה.

ובכן, לימודו של הצדיק בפרטי הענינים דאמונה יראה ואהבה, וההתבוננות בעומקם של דברים – שהם מהווים יסוד לכללות עבודתו בלימוד התורה וקיום המצוות – הרי זה ע"י הספרים.

ומכיון שכן, נמצא, שספריו של הצדיק, שבהם למד והתפלל, הם הם חיותו ממש!

וכשמדובר אודות מנהיג ישראל, מנהיגה של תנועת ליובאוויטש – הרי זה באופן ד"הוא בחיים", עי"ז ש"זרעו בחיים", ובמיוחד – ע"י הספרים שהשתמש בהם.

ומכיון שכן, כיצד יתכן שמישהו יעיז להכנס שלא ברשות לדירה שבה התגורר כ"ק מו"ח אדמו"ר ולקחת משם דבר-מה, ובפרט – לקחת ספר, אשר, ספר זה הוא חלק מחייו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, בעבר, בהווה, ובעתיד, עד סוף כל הדורות (שהרי "זרעו בחיים", כנ"ל), ובמילא, לקחת ספר משמעותה – לקחת חלק מחיותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר ("אפגריסן אַ שטיק לעבן פון רבי'ן דער שווער"), רחמנא ליצלן! וכל מי שלקח ספר של כ"ק מו"ח אדמו"ר (שלא ברשות) – הרי בכל רגע ורגע שאינו מחזירו, גורם לענין של "לוי" ... רחמנא ליצלן!

זאת ועוד:

אפילו במקרה ששייך בו ענין של ירושה – לא יכול אף א' מהיורשים לקחת בעצמו דבר-מה. כדי לחלק ירושה – יש לכנס "בית-דין", לערוך "שומא" כדי לדעת את ערכה ושווי' של הירושה, ורק אז יכולים לגשת לבצע את חלוקת הירושה בהסכם כל היורשים כו'.

משיחות י"ב תמוז והתוועדויות שלאח"ז – ה'תשמ"ה

ובנדו"ד: צוואה אודות חלוקת ירושה — לא היתה נולא יועיל מאומה אם משהו ינסה לזייף ולהמציא איזו־שהיא "צוואה" בקשר לחלוקת ירושה], ואכן, במשך כל ל"ה השנים מאז הסתלקותו, נשארו כל הספרים והכתבים כו' כפי שהיו מקודם, ללא כל שינוי!

ומכיון שכן, כיצד שייך לקחת דבר־מה בלי רשות — אפילו אם יש זכות תביעה של ירושה, ועאכו"כ בנדו"ד, שמלכתחילה אין מקום לענין של ירושה כלל וכלל, כנ"ל בארוכה.

* * *

תשתכנה אבני קודש בראש כל חוצות

הפעולה של לקיחת הספרים כשלעצמה, מחווירה לעומת המטרה והתכלית — מכירתם של הספרים בראש כל חוצות לשם צבירת הון!

כאשר חילקו את הספרים של אדמו"ר הצ"צ או אדמו"ר מהר"ש בין היורשים — לקחו אותם היורשים על מנת ללמוד בהם, ושמרו עליהם בתור דבר הכי יקר, כראוי לספר שקיבלו בירושה מאדמו"ר הצ"צ או אדמו"ר מהר"ש וכיו"ב;

אמנם, בנדון־דידן, נוסף לכך שאין כאן ענין של ירושה, מכיון שהספרים שייכים לספריית ליובאוויטש, הרי עוד זאת, כל המטרה והתכלית של זה שלקח את הספרים אינה אלא כדי לצבור הון ע"י מכירתם של הספרים, ספרים כאלו, אשר, כ"ק מו"ח אדמו"ר מסר את נפשו לרכוש אותם עבור ספריית ליובאוויטש!!

וכמה פרטים בדבר:

לכל לראש — עצם הבזיון שבמכירת הספרים, שכן, מדובר אודות ספרים שכ"ק מו"ח אדמו"ר התייגע רבות להשיגם, והיו יקרים אצלו ביותר, עד כדי מסירת־נפש; עם ספרים אלו — מתרוצצים ב"שוק" של מוכרי הספרים, ומכריזים: "זשיד דאָוואַי גראַשע"... על ספרים אלו — מכריז זה שמביא את הספרים למכירה — יש לשלם ביוקר, שכן, מלבד הערך של הספרים כשלעצמם, יש להם חשיבות מיוחדת להיותם מספריית ליובאוויטש של האדמו"ר מליובאוויטש... ולכן, כל מי שיציע סכום גדול יותר — הוא אשר יזכה בספר זה!

והגע עצמך: עבד עברי שב"ד מוכרים אותו בגניבתו — "אינו

משיחות י"ב תמוז והתוועדויות שלאח"ז – ה'תשמ"ה

נמכר בפרהסיא על אבן המקח .. אלא בצנעה ודרך כבוד³⁰, ואילו בנדו"ד, מוכרים ספרים מספריית ליובאוויטש – אשר, כל ספר וספר הוא חלק מחייו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, "א שטיק לעבן" (כנ"ל) – באופן של זלזול, "בפרהסיא, על אבן המקח", ואין פוצה פה ומצפצף!! זאת ועוד:

כאשר מוכרים ספרים יקרי-ערך – הרי בדרך כלל עוברים הספרים מיד ליד, כאשר כל א' שמוכר את הספרים לחבירו, מקבל סכום גדול יותר, וכן הלאה, ובנדו"ד: כאשר ספרים מספריית ליובאוויטש של כ"ק מו"ח אדמו"ר נמכרים ומתגלגלים מיד ליד, אי-אפשר לדעת היכן ימצאו הספרים את מקומם הסופי. ובפרט שיודעים היטב את ערכם וחשיבותם של הספרים – הן ערכם העצמי, והן בגלל שייכותם ליהודי קדוש, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו!

ישייג

ישייג

סידורו של הבעש"ט

נוסף על האמור לעיל בנוגע לכל הספרים השייכים לספריית ליובאוויטש של כ"ק מו"ח אדמו"ר – ניתוסף הדגשה יתירה בנוגע לספרים יקרי ערך, כולל ובמיוחד סידורו של הבעש"ט, אשר, גם על סידור זה שמו עין למצוא דרכים ותחבולות כיצד להוציאו ולקחתו, ח"ו, מרשותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר!

כ"ק מו"ח אדמו"ר לא הי' נותן לאף א' להתקרב ולגעת בסידור קדוש זה, ורק במקרים נדירים הי' נותן לגשת ולנשק את הסידור, וזאת – לאחר הכנה הראוי, טבילה במקוה וכו' וכו'. ואעפ"כ, ישנו מי שעולה על דעתו להוציא ולקחת, ח"ו, סידור זה מרשותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר!

זה שעולה על דעתו מחשבה כזו – אין לו שום שייכות למושג של טבילה במקוה, ענין של טהרה, אותיות ביטולי וכו'; ומה גם שאפילו אילו הי' טובל במקוה תחילה – אסור לו להכנס מעצמו לרשותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר אפילו כדי לגעת בסידור זה, ועאכ"כ להוציאו מרשותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר!

מדוע מדגיש אנכי ע"ד סידורו של הבעש"ט – לא מפני שרצוני

(30) רמב"ם הל' עבדים פ"א ה"ה.

(31) ראה סידור (עם דא"ח) בכוונת המקוה בסופו (קנט, סע"ד).

משיחות י"ב תמוז והתוועדיות שלאח"ז – ה'תשמ"ה

בלבד יוכל לחיות בהרחבה הוא ובני ביתו עד מאה ועשרים שנה, וזאת – מבלי לפגוע ב"קרן"!

ואעפ"כ, אינו מסתפק בכך, אלא ממשיך למכור עוד ספר ועוד ספר, כדי לצבור הון עתק!

כלומר: אין זו גניבה כדי "למלא נפשו כי ירעב", כי אם מפני שאין שום גבול ומעצור לתאוות ה"בצע" שלו!... עד כדי כך, שלא נרתע לפגוע בספריית ליובאוויטש שהיתה כל כך יקרה אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר, ע"י לקיחת ספרים ומכירתם, אך ורק לשם צבירת הון!

* * *

כ"ק מו"ח אדמו"ר לא ינוח ולא ישקוט עד אשר יחזרו הספרים למקומם

ישי"ג

לאור כל האמור לעיל – להוי ידוע ש"היא לא תצלח"! כי, כ"ק מו"ח אדמו"ר לא ינוח ולא ישקוט עד אשר יחזרו הספרים למקומם, וכבר הראה כמה עניני "מופתים" בקשר לכללות המאורע:

לכל לראש – תיכף ומיד בעת שיצאו מדירתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר (בקחתם עמהם ספרים) הבחינו בהם וראו אותם בני-אדם (כנ"ל), וזאת – אף שהשתדלו לכווין את השעה שבדרך כלל לא מסתובבים שם בני-אדם.

כמו כן ראו "מופת" בנוגע לזמן שבו אירעו הדברים: התחלת לקיחת הספרים ומכירתם – בסביבות יו"ד שבט, יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ו"התפוצצותה" של הפרשה – בסביבות י"ב תמוז, יום הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ימי-סגולה הקשורים עם כ"ק מו"ח אדמו"ר!

אותם אנשים שעשו את המעשה – אם עלה במחשבתם אודות התאריך, הרי מבחינתם סימל זמן זה את הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר מעלמא דיין, ובמילא, יכולים הם לעשות ככל העולה על רוחם... אמנם, כל מי שיש לו מוח בקדקדו, ומאמין בהשגחה פרטית – רואה ב"עיתוי" זה "מופת גלוי" של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שמאורעות אלו אירעו בסמיכות לימי-סגולה שלו!

זאת ועוד: מאז לקיחת הספרים – הורע מצב הבריאות בפועל ממש, וכאשר החזירו חלק מן הספרים (אלו שהחזירו) – חלה הטבה במצב הבריאות, וכאשר החליטו להחזיר עוד ספרים, ועאכו"כ כאשר החזירו בפועל – חזרו לאיתנם!

משיחות י"ב תמוז והתוועדויות שלאח"ז – ה'תשמ"ה

מי שרוצה "להטעות את עצמו" – יתרץ שאין זה אלא יד המקרה, "נקרה נקרית"; אבל אעפ"כ, כאשר רואים שינוי במצב הבריאות (לא רק פעם אחת, אלא) פעם אחר פעם, והכל בקשר ובשייכות עם מאורע מסויים – צריכים להיות "טפס גדול" לחשוב שאין זה אלא "מקרה" בעלמא!

אמנם, עיניי "מופתים" אלו הם "בחסד וברחמים"... בהתאם לכללות הנהגתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – כידוע³³ שביקש מאביו, כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, שהנהגתו תהי' בחסד וברחמים, ולכן, ממתין ומצפה שכולי האי ואולי יעזרו עיניי "מופתים" אלו, ויבוא הדבר על תיקונו, ושלומו על ישראל.

תפקידה של "אגודת חסידי חב"ד" לטפל בנושא זה

ובנוגע לענייננו: אם ה"מופתים" שכבר הראה כ"ק מו"ח אדמו"ר בענין זה, יפעלו פעולתם – מה טוב; ואם יתעקשו, ח"ו, שלא ללמוד לקח כו', לא תהי' ברירה, כי אם, לטפל בנושא זה.

ובהקדמה:

לדאבוננו, ישנם כאלו שאינם מבינים אלא דבר שרואים בעיני בשר ויכולים למשש בידים, כמו: "כסף"... ובמילא, כאשר אומרים להם שלקחת הספרים היא היפך רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר, "הוא בחיים" – אינם מבינים כלל על מה מדובר...

מה פשר הדיבור – שואלים הם בתמיהה – אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר; כבר עברו ל"ה שנה שנמצא ב"עולם האמת", ומשנה לשנה עולה למקום עליון יותר בג"ע, וא"כ, מה פתאום מזכירים אודותיו בעוה"ז הגשמי?!... כבר עברו ל"ה שנה מאז שהשתתף ב"לוי", ומאז "שכח" אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר! אבל לא שכח לגמרי, שכן, בנוגע למילוי תאוות ה"בצע" – "זוכר היטב" אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהרי השאיר ספרי' שעל ידה יש אפשרות לגרוף הון עתק!!

עם אנשים כאלו אי-אפשר לדבר בסגנון הנ"ל, שכן, אין כל שפה משותפת עמהם.

ולכן, צריכים לדבר עמהם בסגנון השייך ומוכן אליהם:

33) ראה שיחת שמח"ת תרצ"ג (נעתקה באגרות-קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ג ע' שנג. וראה "היום יום" כ"ף מרחשון).

**שבוע ב'
"יתרון האור
מן החושך"**

מוצש"ק פ' מקץ, נר ח' דחנוכה

ביניהם ויודיעו ש"כן יקום" — בנוגע לימי חנוכה דשנת תשמ"ז!
ובינתיים, בימי חנוכה דשנה זו — יש לעשות את כל ה"שטרעם"
להוסיף בשמחה במעשה בפועל, ע"י התוועדות וסעודות של שמחה.

יש"ק

יט. ומכאן באים לענין נוסף — הקשור אף הוא עם הוספה בעניני
יהדות, תורה ומצוות".

ובהקדמה:

בא' ממכתביו אודות הרדיפות והטענות נגד החסידים כו' — כותב
אדמו"ר הזקן¹¹⁶: "נתתי שמחה בלבי מעת אשר שמעתי שהם (המנגדים)
מגמגמים בשקרים גדולים יותר מכפי שהדעת טועה... אשר כל השומע יצחק
להם, וכל בית ישראל מקטן ועד גדול מכירים כי שקר בימנם כו'", ומסיים: "אי
לזאת שישו ושמחו בה' כו'".

אמנם, לכאורה נשאלת השאלה: אם זוהי טענה שאין לה שום יסוד כלל
— כיצד יתכן שתהי' טענה כזו, הרי אמרו חז"ל¹¹⁷ "אין אדם נחשד בדבר
אא"כ כו'"?!

דוגמא לדבר:

ידוע¹¹⁸ שבין הטענות שהיו נגד רבינו הזקן בעת המאסר, היתה טענה
שרצונו להיות מלך בישראל, ובמילא, הרי זו מרידה במלכות! ועד כדי כך,
שכאשר הרופא מצד הממשלה בחן את רבינו הזקן, הביע את דעתו, שמבחינ
אצלו צמאון ותשוקת הלב לדבר שלעולם לא יוכל להשיגו — דבר שחזק את
החשד שרצונו להיות מלך¹¹⁹.

רבינו הזקן, טען, כמובן, שזהו דבר שאין לו שחר, כשם שהוכיח את
צדקתו בנוגע לשאר הטענות אודות עניני יהדות, נוסח התפלה, וכיו"ב.

אמנם, ידוע הסיפור והביאור של כ"ק מו"ח אדמו"ר — שטענה זו הי' לה
יסוד מצד פנימיות הענינים:

עבודתו של רבינו הזקן היתה באופן של "יחוד נפלא" עם ספירת
המלכות, שענינה — "מלכותך מלכות כל עולמים"¹²⁰, ובמילא, ראה הרופא
שיש בלבו תשוקה וצמאון לענין המלכות, להתנהג כמלך בישראל, אלא שלא
מצא ידיו ורגליו מהי המשמעות של "מלכות" ו"מלך" אצל רבינו הזקן!

ועד"ז מובן גם בנוגע לטענות נגד החסידים כו', שעם היות שאין שחר
לטענות אלו, מ"מ, צריך להיות איזה יסוד לדבר:

¹¹⁶ בית רבי ח"א ספי"ג. ספר התולדות אדה"צ ע' קפו. ¹¹⁷ מו"ק יח, ב. ¹¹⁸ קונטרס לימוד
החסידות ס"ע 9. ¹¹⁹ סה"מ תרפ"ז ע' רלה. ¹²⁰ תהלים קמה, יג.

מוצש"ק פ' מקץ, נר ח' דחנוכה

כאשר נשמעת טענה שחסידי חב"ד אינם פעילים, אינם עוסקים בענייני יהדות כדבעי — הנה לכל לראש צריכים לדעת שטענה זו אין לה שחר! מאז י"ט כסלו הראשון, שאז התחיל הענין ד"יפוצו מעינותיך חוצה"¹²¹, עוסקים בהפצת המעיינות חוצה, ועד עתה עסקו ופעלו עולם ומלואו!

אמנם, ביחד עם זה, עצם העובדה שנשמעת טענה כזו מצדם של הטועים, מהוה הוכחה ש"יש בו" משהו מטענה זו, כאמור, "אין אדם נחשד אא"כ כו". וענין זה צריך להיות מוכן לכאו"א מישראל, כלומר, דבר הגלוי, ולא דבר נסתר ונעלם, שאז אינו שייך אלא למי שיש לו עסק בנסתרות...

ובכן, מצינו סיפור בגמרא¹²² אודות נקדימון בן גוריון, שאע"פ שנתן צדקה בריבוי מופלג, שלא בערך לגבי שאר ישראל, מ"מ, "כדבעי לי' למיעבד לא עבד", ולכן, נחשב הדבר כאילו "לא עבד צדקה", ועד כדי כך, שבגלל זה קיבל עונש (לא עלינו, ולא על שום אדם בעולם), ככל פרטי סיפור הגמרא אודות בתו כו'.

ומזה מוכן, שכאשר יש בכחו וביכלתו של יהודי לפעול יותר ממה שפעל, ובמילא, "כדבעי לי' למיעבד לא עבד" — הרי זה נחשב כמו שלא פעל! ובנוגע לענייננו — עצם הטענה על העדר הפעילות, עם היות שאין לה שחר, יש בה הוראה בעבודתו, שכן, "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה", וההוראה היא — שלמרות כל מה שעשה ופעל, אין זה "כדבעי לי' למיעבד"!

אמנם, עשה ופעל רבות, עולם ומלואו, אבל אעפ"כ, לפי ערך הכחות והיכולת וברכת הצלחה שנותנים לו מלמעלה — אין זה "כדבעי לי' למיעבד", ובמילא, עליו להוסיף כהנה וכהנה.

ויש לבאר זאת ע"פ משל ודוגמא בקשר לימי חנוכה — הדלקת נר אחד בליל שני דחנוכה, אשר, עם היות שיכול לברך אקב"ו להדליק נר חנוכה, וכן שעשה נסים, ואין זה ברכה לבטלה ח"ו, מ"מ, לא קיים את המצוה "כדבעי", עד שיוסיף וידליק שתי נרות, ועד"ז בליל שלישי — שלש נרות, עד לליל שמיני, "זאת חנוכה" — כל שמונת הנרות, הקשורים עם השלימות דימות המשיח, כינור של שמונה נימין (כנ"ל בארוכה).

כ. ובהתאם לכך, דובר לעיל¹²³ ע"ד עידוד והתעוררות להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בפעולות בכל ענייני יהדות, תורה ומצוות, בהוספה על כל הפעולות שנעשו ביום שלפנ"ז, כדבעי ובשלימות — לפי ערך המעמד ומצב

(121) ראה סה"ש תו"ש ע"ס 112 ואילך. (122) כתובות סז, א. (123) שיחת נר ה' דחנוכה ס"ד, ס"ד.

מוצש"ק פ' מקץ, נר ח' רחנוכה

דיום שלפנ"ז.

ויתכף ומיד קישרו את הדברים עם ענין שהזמן גרמא:

מכיון שבאותה הזדמנות התאספו ילדי ישראל, "צבאות השם", עליהם נאמר¹²⁴ "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז", וכן זקנים וזקנות בישראל — לכן, הציעו שתהי' הוספה מיוחדת בנוגע לפעולות עם ילדי ישראל, ובמקביל, פעולות עם זקנים וזקנות בישראל, כולל — הפעולות עם כל אלו שבינתיים, שגילם — בין הילדים והזקנים, ע"י "בתי-חב"ד" בכל מקום ומקום.

ונקודת הענין — להוסיף בכל הפעולות של "בתי-חב"ד" בכל מקום שהם באופן ד"מוסיף והולך", ובמקום שלעת-עתה לא קיים "בית-חב"ד" (מאיזו סיבה שונה ומשונה) — יש לייסד "בית-חב"ד" תיכף ומיד, והתייסדותו תהי' באופן דמוסיף והולך מיום ליום.

וכדי לצרף ולזכות בענין זה את כל אחינו בנ"י שבכל קצוי תבל, שאז ישנו גם כח הציבור, "ברבים היו עמדי"¹²⁵ — הודיעו מיד שתנתן מכאן השתתפות בסכום מסויים עבור כל ג' הפעולות הנ"ל, עם הילדים, עם הזקנים והזקנות, ושאר הפעולות של "בתי-חב"ד".

יש"ק

כא. והנה, נוסף על עצם ההתעוררות ע"ד ההוספה בכל הענינים האמורים, צריך להיות גם ענין של פרסום. ובהקדמה:

ידוע פס"ד הרמ"א¹²⁶ — מתשובות הרשב"א¹²⁷ — ש"מצוה לפרסם עושי מצוה". וטעם הדבר (שהרי אין זה גזירה בעלמא, כי אם, ע"פ שכל והסברה) — מפני שפירסום הדבר יגרום שממנו יראו וכן יעשו רבים, ונוסף לזה, גם בנוגע לעצמו — הרי בידעו שיפרסמו את מעשיו, ישתדל להוסיף בזה כהנה וכהנה.

ומי לנו גדול מראובן, "בכור יעקב"¹²⁸ (עם כל ה"שטורעם" בהפלאות מעלתו של ראובן) — שעליו אומרת התורה¹²⁹: "אילו הי' יודע ראובן שהקב"ה מכתוב עליו וישמע ראובן ויצילהו מידם, הי' טוענו (ליוסף) ומוליכו אצל אביו"!

והגע עצמך: ראובן, בכורו של יעקב, אשר, בודאי עשה את כל התלוי בו להציל את יוסף — אומרת התורה שהי' יכול לעשות יותר מזה, אילו היתה התעוררות נוספת מבחוץ, עי"ז ש"הי' יודע שהקב"ה מכתוב עליו", ענין הפירסום!

(124) תהלים ח, ג. (125) שם נה, יט. וראה ברכות ח, רע"א. (126) יו"ד סרמ"ט סי"ג. מג"א או"ח סקנ"ד סקכ"ג. (127) ח"א סתקפ"א. וראה לקו"ש חכ"ב ע' 276 הע' ד"ה מצוה. ורש"י. (128) וישלח לה, כג. (129) ויק"ר פל"ד, ח. רות רבה פ"ה, ו. ועוד.

מוצש"ק פ' מקץ, נר ח' דחנוכה

ובכן, סיפור זה בתורה מהוה הוראה שיש לפרסם עושי מצוה, שכן, בידעם שיפרסמו את מעשיהם, ישתדלו להוסיף בזה כהנה וכהנה.

הן אמת שישנה מעלה בהנהגה ד"הצנע לכת", ובפרט ע"פ מ"ש בנבואה הידועה שסיומה: "מה ה' דורש ממך... הצנע לכת עם אלקיך"¹³⁰; אבל, ביתר עם זה, רואים במוחש שטבע האדם — כפי שהטביע בו הקב"ה — שהידיעה אודות פירסום מעשיו מעוררת אותו להשתדל ולהוסיף יותר.

אמנם, יהודי צריך לעבוד על עצמו (להלחם עם הטבע כו') שלא יהי' לו נוגע פירסום הדבר, אלא עצם הענין;

אבל אעפ"כ, מכיון שהדבר דורש עבודה ויגיעה, מובן, שאי-אפשר להמתין עד שיפעל בעצמו שלא יהי' נוגע לו ענין הפירסום (ובמילא, יכול לעבוד עבודתו בכל השלימות באופן ד"הצנע לכת"), שהרי צריכים להציל את יוסף...

ובפרט "יוסף גו' בן אחר"¹³¹, היינו, שישנו יהודי שנמצא במעמד ומצב ד"אחר", וצריכים לעשות ממנו "בן"¹³², ובמילא, אי-אפשר לדחות זאת אפילו לרגע אחד, כי אם, "חטוף ואכול חטוף ושתי"¹³³,

ומכיון שלעת-עתה נמצא בדרגא כזו שהפירסום יועיל להוסיף בעבודתו בהצלת יוסף — צריכים לפרסם את הדבר.

ועד"ז מובן בנוגע לעניננו — שיש לפרסם ע"ד הפעולות בכל הענינים האמורים, כאמור, "מצוה לפרסם עושי מצוה".

כב. ולכן:

כדאי ונכון שבכל מקום ומקום שבו יעסקו בג' הענינים האמורים — פעולות עם ילדי ישראל, זקני ישראל, ושאר הפעולות של "בית-חב"ד" — ישלחו דו"ח מפורט על כל הפעולות שנעשו במקום ההוא,

ומה טוב — שישלחו גם תמונות, תמונה מ"בית-חב"ד", תמונה מכנס והתוועדות שמחה של "צבאות-השם", זקני ישראל, ואלו שבגילים שבינתיים, או תמונה משאר פעולות כיו"ב (כרגיל במדינה זו, שכאשר מראים תמונה, פועל הדבר יותר מריבוי דברים...),

על מנת "לפרסם עושי מצוה" — עי"ז שידפיסו את הדו"חות והתמונות בחוברת או כרך בפ"ע, בדפוס נאה ומהודר, "זה א-לי ואנוהו"¹³⁴, "התנאה לפניו במצוות... בדיו נאה בקולמוס נאה כו"¹³⁵.

¹³⁰ מיכה ו, ח. ¹³¹ ויצא ל, כד. ¹³² ראה אה"ת עה"פ (רכ, א ואילך). ועוד. ¹³³ ל' חז"ל — עירובין נד, א. וראה אג"ק אדמו"ר מוהרש"ב ח"א ע' רסו. "מבוא" לקונטרס ומעין ע' 22. ¹³⁴ בשלח טו, ב. וראה לק"ש ח"א ע' 241. וש"נ. ¹³⁵ שבת קלג, ב. וש"נ.

מוצש"ק פ' מקץ, גר ח' דחנוכה

ובפרטיות יותר — בנוגע לקביעת זמן לכל הנ"ל:

המדובר הוא אודות פעולות שייעשו במשך תקופה זו, מאז התחלת ההתעוררות בזה — י"ט כסלו, חג הגאולה של אדמו"ר הזקן, ולפנ"ז — יו"ד כסלו, חג הגאולה של בנו וממלא מקומו, אדמו"ר האמצעי, עד לסיום התקופה — יו"ד טבת.

ולהעיר, שגם עשרה בטבת הוא יום שיש בו מעלה מיוחדת:

ידוע מ"ש האבודרהם¹³⁶ והובא גם בב"י¹³⁷ ש"אפילו הי' (עשרה בטבת) חל בשבת, לא היו יכולים לדחותו ליום אחר, מפני שנאמר בו¹³⁸ בעצם היום הזה ("סמך מלך בבל אל ירושלים בעצם היום הזה"), כמו ביום הכיפורים (כמדובר כמ"פ¹³⁹).

וע"פ הכלל¹⁴⁰ "לפום צערא אגרא", מובן, שלפי-ערך חומר התענית (צער ועינוי) דעשרה בטבת יותר מכל שאר התעניות (שאינו נדחה מפני השבת), הרי גם ענין השכר ("אגרא") הוא יותר מבכל שאר התעניות — כאשר בינתיים יבוא משיח צדקנו, שאז יבטלו כל הצומות, "ולא עוד, אלא שהם עתידים להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה, שנאמר¹⁴¹ צום הרביעי גו' וצום העשירי יהי' לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים"¹⁴², היינו, שהיו"ט דעשרה בטבת יהי' באופן נעלה יותר משאר הימים טובים הקשורים עם הפיכת שאר הצומות.

ובהתאם לכך, ישתדלו לשלוח את הדו"חות והתמונות מכל הפעולות בתקופה זו — לקראת עשירי בטבת, כולל — החלטות טובות מכאן ולהבא (לאחרי עשירי בטבת), להוסיף ולהעלות בקודש יותר ויותר.

ולאחרי כן, לקראת יום העשירי — "העשירי יהי' קודש"¹⁴³ — דחודש שלאח"ז, עשירי בשבט, יום ההילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — יתפרסמו הדברים (בלי-נדר) באופן של דפוס.

ג. בהמשך להאמור — יש להבהיר את הדברים דלקמן:

ישנם כאלו "חב"דניקעס", שכאשר שומעים שצריכים לעשות איזה ענין — הרי לכל לראש כותבים אלי "מכתב-ידדות" ("א יידי-אהובי ברייול"), ותוכנו, שמכיון שדובר כך וכך, ברצונו לשאול האם כוונתי היתה באופן כך וכך, וכיצד עליו לעשות כו', כיצד ללכת לישון, כיצד לקום, ומה עליו לעשות במשך כל היום כולו... ומוסיף, שכל זמן שלא יאירו את עיניו באופן ברור בכל

¹³⁶ הל' תעניות. ¹³⁷ או"ח סתק"נ. ¹³⁸ יחזקאל כד, ב. ¹³⁹ לקו"ש חט"ו ס"ע 420 ואילך. ח"כ ע' 354. ועוד. ¹⁴⁰ אבות פ"ה מכ"א. ¹⁴¹ זכרי' ח, יט. ¹⁴² רמב"ם הל' תעניות בסופן. ¹⁴³ בחוקותי כו, לב. וראה לקו"ש חט"ו ס"ע 290. וש"נ.

בס"ד. שיחת יום ג' פ' ויגש, ה' טבת ה'תשמ"ז

— בבית הכנסת, לאחר תפלת מנחה —

בלתי מוגה

א. ידוע פתגם והוראת אדמו"ר הזקן (ובתוספת ביאור — ע"י אדמו"ר האמצעי, שנתמנה ע"י אדמו"ר הזקן למדריכם של צעירי החסידים) ש"צריכים לחיות עם הזמן", כלומר, לחיות עם פרשת השבוע והיום, היינו, חלק הפרשה השייך במיוחד ליום זה, כפי שנתגלה ונתפרסם ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹.

ועפ"ז, צריכים "לחיות" ביום זה — יום שלישי דפ' ויגש — עם החלק דפרשת ויגש השייך ליום זה, משלישי עד רביעי, להתבונן בתוכן הפרשה ולמצוא את ההוראה השייכת ליום זה — שהרי "התורה היא נצחית"², הוראה (תורה מלשון הוראה)³ נצחית, הוראה בחיים, "תורת חיים"⁴, כאמור, "לחיות" עם הוראה זו.

ובהקדים — שישנו גם הענין הכללי דיום השלישי בשבוע (בכל הפרשיות), "יום שהוכפל בו כי טוב"⁵, שענינו "טוב לשמים וטוב לבריות"⁶, כלומר, לא רק שבמשך היום ישנם ב' הענינים ד"טוב לשמים וטוב לבריות", חלקו של היום באופן ד"טוב לשמים" וחלקו באופן ד"טוב לבריות", כי אם, שכל רגע ורגע, ובמילא, כל מעשה דיבור ומחשבה, הוא באופן ד"טוב לשמים וטוב לבריות" גם יחד, כדלקמן.

ב. חלק דפרשת השבוע השייך ליום זה, התחלתו — בדברי יוסף: "ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים"⁷.

ותוכן הדברים:

למרות שבירידתו למצרים הי' יוסף במעמד ומצב בלתי־רצוי, צער ועגמת־נפש וכו' — הכריז יוסף שירידתו למצרים היא שליחותו של האלקים, "לא אתם שלחתם אותי הנה", כתוצאה ממעשה בני אדם, "כי האלקים".

וכוונת השליחות — לא כדי שישאר, ח"ו, במעמד ומצב בלתי־רצוי,

(* היום בו "דידן נצח" באופן גלוי לעיני כל העמים (בבית המשפט הפדרלי) בנוגע לספרי וכתבי רבותינו נשיאנו שבספריית ליובאוויטש.

(1) סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך (נעתק בקיצור ב"היום יום" ב' חשוון). (2) לשון אדה"ז בתניא רפ"ז. וראה רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ט. הל' מעשה הקרבנות ספ"ב. הל' מלכים פי"א סה"ג. ובכ"מ. (3) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. גו"א ר"פ בראשית. זח"ג נג, ב. (4) ראה אדר"ג ספל"ד. זח"ג שם. (5) ראה פרש"י בראשית א, ז — מב"ר פ"ד, ו. (6) קידושין מ, א. וראה אוה"ת בראשית לג, ב. משפטים ס"ע א'קנו. (7) מה, ח.

ה' טבת

אלא אדרבה — "וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים" (וכמ"ש גם בסיום וחותם השיעור דיום שלפניו — "וישלחני אלקים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה"⁸), היינו, שע"ז יתוסף עוד יותר בעניני טוב.

ובהדגשה — שזוהי שליחות של האלקים, "כי האלקים" ("וישלחני אלקים לפניכם"), שם אלקים דוקא:

כתיב⁹ "כי שמש ומגן הוי' אלקים", היינו, ששם אלקים הוא בבחינת מגן ונרתק לשם הוי', לבוש המעלים ומסתיר על שם הוי'¹⁰. ועד ששם אלקים הוא שם מדת הגבורה והצמצום¹¹, מדת הדין (וקשור גם עם ענין של "משפט" — שהרי הדיינים נקראים בשם "אלקים"¹²), דלא כשם הוי', מדת הרחמים¹¹.

שליחות זו היא אמנם (לא ע"י שם הוי', באופן של גילוי, ובמדת הרחמים, כי אם) ע"י האלקים, באופן של העלם והסתר, עד לענין של גבורה ודין, אבל, הכוונה הפנימית היא — אותה כוונה שבשליחות ע"י הוי', ואדרבה: מכיון ששליחות זו היא באופן של העלם והסתר כו', באופן של ירידה, הרי בהכרח לומר שהכוונה בזה היא — צורך עלי, היינו, שע"י הירידה יתוסף עוד יותר בעלי, עד לעלי שבאין-ערוך.

ג. וההוראה מזה — בשייכות ליום זה — מובנת בפשטות:

כאשר יהודי נמצא במעמד ומצב בלתי-רצוי, הרי, גם לאחר היציאה ממעמד ומצב זה, צריך להכריז ולהסביר לאחרים (ועאכו"כ לעצמו) שאין זה באופן ד"נקרה נקרי"ת¹³, ח"ו, או דבר שנעשה ע"י בני-אדם ("לא אתם שלחתם אותי הנה"), כי אם, שליחותו של האלקים.

ובמכ"ש וק"ו: אם הדברים אמורים בזמנו של יוסף, לפני מ"ת — הרי עאכו"כ שכן הוא לאחר מ"ת, כאשר נתגלה שישראל ותורה הם מציאות אחת, ועי"ז — ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד¹⁴, שכל מציאותו של היהודי היא — "שלוחו של אדם (העליון) כמותו"¹⁵, ובמילא, בכל מקום ומצב שנמצא הרי זה בשליחותו של הקב"ה.

וכתורת הבעש"ט (שנתגלתה ונתפרסמה ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹⁶) על הפסוק¹⁷ "והלכת אל המקום אשר יבחר הוי' אלקיך לשכן שמו שם", שהליכתו של יהודי למקום מסויים ("והלכת אל המקום") היא בהשגחה

(8) שם, ז. (9) תהלים פד, יב. (10) שעהיה"א רפ"ד. (11) ראה פרש"י בראשית א, א (ד"ה ברא אלקים) — מב"ר פי"ב, טו. ובכ"מ. שעהיה"א שם. (12) משפטים כא, ו ובפרש"י. וראה סהמ"צ להצ"צ קטז, א. (13) ראה רמב"ם הל' תעניות פ"א ה"ג. (14) ראה זח"ג עג, א. (15) ברכות לד, ב — במשנה. וש"נ. וראה לקו"ת ויקרא א, ג. ובכ"מ. (16) "היום יום" ח"י אלול. כש"ט הוספות ס"ג. וש"נ. (17) תבוא כו, ב.

ה' טבת

פרטית ("אשר יבחר ה' אלקיך"), כמ"ש¹⁸ "מה' מצעדי גבר כוננו", והכוונה היא — "לשכן שמו שם", "לשכן" מלשון משכן ומקדש ("מקדש דאיכרי משכן"¹⁹), היינו, לעשות במקום זה משכן ומקדש לשבתו ית', "ושכנתו בתוכם"²⁰.

אמנם, שליחות זו יכולה להיות בב' אופנים — ("אשר יבחר) הוי' אלקיך" — ע"י הוי', באופן של גילוי, ומדת הרחמים, או ע"י אלקים, באופן של העלם והסתור, ומדת הדין.

והכוונה בשניהם — אחת היא — "לשכן שמו שם", גילוי אלקות, היינו, שגם השליחות ד"אלקים", עם היותה בלבוש המעלים ומסתיר כו', רואים בגלוי (שהרי בנוגע למעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר"²¹, יש צורך בהוראה ברורה ומאירה, ע"י "תורה אור"²²) שהכוונה היא שע"י יתוסף בגילוי אלקות. ואדרבה: השליחות ד"אלקים" היא מבחינת האלקות שלמעלה מגילוי (הוי'), שלכן, בפועל ובגלוי נראה שזהו"ע של גבורה וצמצום כו', באופן של ירידה כו', אבל, הכוונה בזה היא — שע"י יהי' עילוי הכי גדול, באופן שבאין-ערוך.

ונקודת הענין — שהמעמד ומצב הבלתי-רצוי שהי' לפני"ז, שלא הי' אלא שליחותו של האלקים (כנ"ל), צריך להביא לעילוי גדול יותר, עד לעילוי שבאין-ערוך.

ד. והנה, כדי לדעת מהו הענין המיוחד שבו צריך להיות תוספת עילוי (כתוצאה מהמעמד ומצב הבלתי-רצוי שלפנ"ז) — הרי זה באופן ד"מאויבי תחכמני"²³:

ובהקדמה — שמצינו כן גם בנוגע לגאולה של אדמו"ר הזקן בי"ט כסלו, כידוע²⁴ הסיפור שבהיות רבינו הזקן במאסר נכנסו אצלו פעם אחת רבו הרב המגיד עם הבעש"ט, ושאל אותם רבינו הזקן למה מגיע לו זה ומה תובעים ממנו? והשיבו לו, שנתחזק עליך הקטרוג על שאתה אומר דברי חסידות הרבה ובגילוי כו', ושאל אותם, ואם אצא מכאן האם אפסוק מלומר דברי חסידות? והשיבו לו, אדרבה, לכשתצא תאמר יותר.

כלומר, מהטענות שהיו נגדו, הבין (אלא שרצה לשמוע זאת גם מהמגיד והבעש"ט) את ההוראה בנוגע לעבודתו — שצריך להוסיף עוד יותר באמירת חסידות, באופן ד"יתפרנסון"²⁵, הבנה והשגה בחב"ד שבנפש.

(18) תהלים לו, כג. וראה "היום יום" יו"ד תמוז. (19) עירובין ב, סע"א. (20) תרומה כה, ח. (21) אבות פ"א מ"ו. (22) משלי ו, כג. (23) תהלים קיט, צח. וראה "היום יום" ח' ניסן. (24) בית רבי ח"א פט"ז בהערה. (25) תקר"ז ת"ו בסופו. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 156 הערה 35. וש"נ.

ה' טבת

ומזה מובן גם בעניננו — שמהטענות שלהם, יש לימוד והוראה במה צריך להתבטא ההוספה והעילוי, כדלקמן.

ויש להוסיף, שגם ענין זה מודגש בהמשך שיעור חומש היום, עד לסיומו וחותמו, כדלקמן (ס"ז ואילך).

ה. ביאור הדברים:

הטענה היתה, כביכול, שאגודת חסידי חב"ד אינה פעילה, כולל — שהספרי' שבה נמצאים הספרים וכתבי דא"ח כו' אינה בשימוש עבור הפצת המעיינות חוצה, ובמילא, מתעוררת שאלה אם הם שייכים למקום זה, וכו' וכו'. ולכאורה, נשאלת השאלה:

היתכן שיש מקום לטענה כזו לאחר שפעלו גדולות ונפלאות בהפצת המעיינות חוצה, ובמיוחד — לאחר בוא נשיא דורנו למדינה זו, שהפיץ את המעיינות חוצה, עד כדי כך שגם הפצת התורה והיהדות בכללותה, החל מאל"ף-בי"ת של יהדות, היא באופן שניכר שחדורה ומאחדת עם ה"מעיינות" דפנימיות התורה, עד ל"מקור מים חיים", עצמות ומהות; היתכן שלאחרי כל זה יש מקום לטענה האמורה?!

ובפרט ע"פ עדותו של נשיא דורנו — "עמדו הכן כולכם"²⁶, מכיון שלא נותר לנו כי אם "לצחצח את הכפתורים" ("צופוצן די קנעפלאך")²⁷, היינו, שכל פרטי הענינים (הלבושים, ועאכו"כ אברי הגוף וכחות הנפש) הם בשלימותם, כולל — גם הכפתורים, וצריכים רק לצחצח את הכפתורים.

[ובפרטיות יותר:

ענינו של כפתור — לחבר את שני צדדי הבגד, כלומר, גם לולי הכפתור הבגד הוא בשלימותו, וממלא את תפקידו להלביש ולהגן על האדם, אלא, ששני צדדי הבגד הם בפ"ע, הצד הימני בפ"ע והצד השמאלי בפ"ע, וע"י הכפתור — מתחברים ומתאחדים שני צדדי הבגד.

ובזה גופא — כמנהג ישראל שצד הימני הוא על גבי הצד השמאלי, היינו, שצד ימין גובר על צד שמאל, אבל, לא באופן שמבטלו, שכן, גם צד השמאלי הוא חלק מהבגד שמלביש ומגין על גוף האדם, אלא, שפעולתו של צד השמאלי הוא ע"פ הסיוע וההתגברות דצד הימני. ונוסף לזה, מכיון שכל דבר שבעולם הוא גם מקבל וגם משפיע²⁸ — הרי גם הצד השמאלי מסייע לצד הימני, שזהו"ע דיתרון האור מן החושך²⁹].

26) סה"מ קונטרסים ח"ב שצו, ב. אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ריש ע' רעט. 27) שיחת שמח"ת חרפ"ט. 28) ראה סידור (עם דא"ח) שער הת"ת (צו, ג ואילך). 29) קהלת ב. יג. וראה ספר הערכים חב"ד ח"ב ערך אור ביחס לחושך ס"ח. וש"נ.

ה' טבת

ובנוגע לענינו, הרי נשיא דורנו מעיד, כאמור, שכל הענינים הם בשלימותם, כולל גם הכפתורים, וכל מה שנותר לעשות אינו אלא צחצוח הכפתורים — וא"כ, כיצד יתכן שבמעמד ומצב זה יטענו על העדר הפעילות כו' בהפצת המעיינות חוצה??!

ולכן, הביאור היחידי שניתן למצוא בתור סיבה שגרמה ("נשתלשלו מהן"³⁰) לטענות אלו, עד למצב המבהיל והספיקות כו' שנמצאו בו בתקופה האחרונה, הוא — שליחותו של האלקים, כדי שעי"ז יתוסף כמה פעמים ככה, עד להוספה שלא בערך, בהפצת המעיינות חוצה, כולל — כפי שחודרת בהפצת התורה והיהדות.

וההוראה מזה — בנוגע למעשה בפועל, אשר, ביחד עם גודל השמחה, שמחה שפורצת גדר³¹, ביטול כל הגדרים דמדידה והגבלה, יש להוסיף בהענין שבו היתה הטענה — הפצת המעיינות חוצה (כולל כפי שחודרת בהפצת התורה והיהדות) ביתר שאת וביתר עוז, עד להוספה שבאי"ן-ערוך.

1. ויש לקשר ענין זה עם השבת דאולין מיני, שבת השני של חנוכה (סיום וחותם ימי חנוכה), ש"מיני מתברכין כולהו יומין"³², ובמיוחד יום השלישי בשבוע, סיום הימים שהם "בתר שבתא"³³;

חנוכה³⁴ — קשור עם נס השמן³⁵, וידוע³⁶ ש"שמן" קאי על רזין דרזין דאורייתא.

והדלקת נר חנוכה היא — "משמשקע החמה"³⁷, "על פתח ביתו מבחוץ"³⁷, היינו, שגם לאחר שקיעת החמה ("שמש הוי"), במצב של חושך והעלם, צריכים להאיר (לא רק בביתו, אלא גם) "על פתח מבחוץ".

יתירה מזה — "עד דכליא רגלא דתרמודאי"³⁷, "תרמוד אותיות מורדת"³⁸, מרידה באלקות, ח"ו, היינו, שפעולת נר חנוכה היא — לבטל ולכלות את ענין המרידה באלקות³⁹, כולל אפילו "רגלא דתרמודאי", הדרגא הכי תחתונה (רגל) דמרידה באלקות, אשר, עי"ז נעשה עלי' גדולה ביותר, עד לעלי' שלא בערך.

וכל זה — באופן ד"מוסיף והולך"³⁷ מיום ליום, כ"מהדרין מן המהדרין" (שנעשה "מנהג פשוט" דכאו"א מישראל⁴⁰).

(30) לשון אדה"ז בתניא רפ"ג. (31) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכנ ואילך. (32) זח"ב סג, ב. שם פח, א. (33) פסחים קז, סע"א. וראה רמב"ם הל' שבת פכ"ט ה"ד. שו"ע אדה"ז אורח סרפ"ה ס"ה. סרצ"ט ס"ח. (34) ראה גם בקונטרס משיחות ש"פ וישב, א' דחנוכה ס"ו ואילך. (35) שבת כא, ב ובפרש"י. (36) לקרית שה"ש ב, ד ואילך. כד, ד ואילך. ובארוכה — אמ"ב שער הק"ש פנ"ד ואילך. (37) שבת שם. (38) עמק המלך שער קרית ארבע ר"פ קיא (קת, א). קה"י ערך תרמוד. (39) ראה בארוכה ד"ה מצותה משמשקע החמה תשל"ח (נדפס בקונטרס חנוכה תשמ"ו). (40) רמ"א אר"ח הל' חנוכה סח"ע"א ס"ב.

ה' טבת

ראוי לגילוי והשראת השכינה — דירה לו ית' בתחתונים⁶¹, דירה לעצמותו ית', בדוגמת דירת האדם שמתגלה בה ככל עצמותו⁶².

יא. ועי"ז — "ותחי רוח יעקב אביהם":

איתא בגמרא⁶³: "יעקב אבינו לא מת", והקשה בגמרא, "וכי בכדי ספדו ספדנייא וחנטו חנטייא וקברו קברייא"? ומתרץ, "מקרא אני דורש, שנאמר⁶⁴ ואתה אל תירא עבדי יעקב . . כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

כלומר, הענין ד"ותחי רוח יעקב אביהם" תלוי "בזרעו", כאו"א מאתנו, בתוך כלל ישראל, שכאשר "זרעו בחיים", חיים כפשוטם בעוה"ז הגשמי, חיים אמיתיים ("ואתם הדבקים בה' אלקיכם (שעי"ז) חיים כולכם היום"), ע"י הדביקות בתורה, "תורת חיים"⁶⁴, ומצוותי עליהם נאמר⁶⁵ "וחי בהם" — אזי "אף הוא בחיים", באופן ד"ותחי רוח יעקב אביהם".

יב. ההוראה מכל האמור לעיל בנוגע לפועל — "לחיות עם הזמן":

יש להשתדל למלא ולהשלים (לא רק מלשון תשלומין, אלא גם מלשון שלמות⁶⁶) את הכוונה הפנימית בשליחותו של האלקים, שהיתה לפי-שעה באופן של העלם והסתר כו' — כדי שמתוך שמחה וטוב לבב יוסיפו ביתר שאת וביתר עוז בעבודתו של "יוסף", כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה, עד לחוצה שאין חוצה הימנו.

ובפרטיות — הן בנוגע לבני, "העגלות אשר שלח יוסף", שלילת הענין ד"חלל . . בשדה", והן בנוגע לאוה"ע, כאמור, שבכל עניני יהדות, תורה ומצוותי, נעשה יהודי "מושל בכל ארץ מצרים", עד ש"בלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו", כולל ובמיוחד — בנוגע לקיום מצוות שנצטוו בני נח. וכאמור, "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" — "עוד יוסף חי", "ותחי רוח יעקב אביהם" ("אלה תולדות יעקב יוסף").

ובאותיות פשוטות בנוגע למעשה בפועל — שכאו"א יעשה מד' אמותיו וביתו הפרטי, בית תורה ובית תפלה ובית גמ"ח, ובאופן נעלה יותר ממה שעשה עד עתה, עד ש"תורת אמת" תעיד שבית זה הוא "בית גדול", ש"מגדלין בו תורה ומגדלין בו תפלה"⁶⁷, ומגדלין בו גמ"ח (כללות המצוות⁶⁸, כולל — "כל מעשיך יהיו לשם שמים"⁶⁹ ו"בכל דרכיך דעהו"⁷⁰), ע"ד ובדוגמת בית המקדש,

61 ראה תנחומא נשא טז. במדב"ר פי"ג, ו. ועוד. תניא פל"ו. ובכ"מ. 62 אוה"ת בלק ע' תתקצו. המשך תרס"ו ס"ג ג. ועוד. 63 תענית ה, ב. 64 ירמ"ל, י. 65 אחרי ית, ה. 66 ראה לקו"ת פ' ראה ל, רע"ג. ובכ"מ. 67 מ"ב כה, ט. מגילה כז, רע"א. 68 ראה תו"א וישב כט, ג. לקו"ת פ' ראה כג, ג. תצא לט, א. ובכ"מ. 69 אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. 70 משלי ג, ו. וראה רמב"ם שם. שו"ע אדה"ז אר"ח סקנ"ו ס"ב.

ה' טבת

"מקדש מעט"⁷¹, שממנו אורה יוצאה לעולם⁷², עד שהעולם כולו נעשה דירה לו ית' (כמדובר כמ"פ בארוכה).

ומובן, שכל האמור לעיל שייך לכאו"א מישראל — שהרי כאו"א מישראל הוא שלוחו של אדם העליון כמותו, לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ובודאי שמצליחים במילוי השליחות — דמכיון ששלוחו של אדם כמותו, נמצא, שיש לו את כל הכח דעצמות ומהות למלא שליחות זו, ובתכלית השלימות, בהתאם לתכלית השלימות דעצמות ומהות.

ומה טוב — להתחיל בכל זה תיכף ומיד, ביום שהוכפל בו כי טוב — ע"י ההוספה בענין הצדקה ("טוב לשמים וטוב לבריות" גם יחד), הן צדקה כפשוטה (בממון), והן (ובמכ"ש וק"ו) צדקה רוחנית, כולל — פירסום והפצת הדברים האמורים בכל מקום ומקום לכאו"א מישראל, שיעסקו בכל הענינים האמורים, ובאופן דמוסיף והולך ואור, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים.

יג. ויה"ר שכל ענינים אלו ימהרו עוד יותר את הענין ד"עוד יוסף חי", וותחי רוח יעקב אביהם" — כפשוטו ממש, כי יקויים היעוד⁷³ "הקיצו ורננו שוכני עפר", ויעקב ויוסף בתוכם, ויוסף של דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בתוכם.

ובפשטות — גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, גאולה שלימה, שאין אחרי' גלות⁷⁴,

"בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"⁷⁵, שלימות העם, ובאופן ד"קהל גדול ישובו הנה"⁷⁶,

ביחד עם הגדלות בכל עניני תורה ומצוותי', שלימות התורה, הן הגדלות ד"תלמוד" והן הגדלות ד"מעשה", שזהו תוכן הענין ד"ויגש אליו יהודה"⁷⁷, החיבור דתלמוד (יוסף) עם מעשה (יהודה), עד שיהודה יתעלה למעלה מיוסף, שהרי לעתיד לבוא "מעשה גדול"⁷⁸ (כמבואר בארוכה בדרושי פ' ויגש⁷⁹), כולל — גדלות בהשפעת ברכתיו של הקב"ה לכאו"א מישראל, בני חיי ומזונא רויחא, ובכולם רויחא,

ומתוך שמחה וטוב לבב — "ישובו הנה", לארצנו הקדושה, שלימות הארץ, עד לשלימות באופן ד"ירחיב ה' אלקיך את גבולך"⁸⁰, לא רק השלימות ("ירחיב") שע"י כיבוש יהושע (ככפ' ראה⁸¹), אלא גם השלימות ("ירחיב")

71 יחזקאל יא, טז. מגילה כט, א. 72 ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה. שהש"ר פ"ד ד. (ו). 73 ישעי' כז, יט. 74 מכילתא בשלח טז, א. הובא בתורה ה"ג ונאמר — פסחים קטז, ב. 75 בא י, ט. 76 ירמי' לא, ז. 77 ר"פ ויגש. 78 ראה סה"מ תקס"ז ע' שט ואילך. ובכ"מ. וראה גם "היום יום" ה' טבת. 79 אורח"ת ר"פ ויגש. ענין הגשת יהודה ליוסף תרכ"ט. ד"ה ועבדי דוד (הא' והב') תרצ"ט (תש"ח). ועוד. 80 שופטים יט, ח. 81 יב, כ.

ה' טבת

דלעתיד לבוא (בפ' שופטים⁸⁰), כפי שמפרש רש"י דקאי על "ארץ קני קניזי וקדמוני".

וכל זה — באופן ד"עמדו הכן כולכם", מכיון שענינים אלו נעשים בפועל ממש תיכף ומיד,

כי, תמורת הענינים שהיו בעבר כו' — נעשה "לפום צערא אגרא"⁸², ולא רק באופן של "אגרא" (שכר), אלא גם באופן של מציאה (שלא בערך לגבי שכר).

עד למציאה ד"מצאתי דוד עבדי"⁸³, ביאת משיח צדקנו בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים, בעגלא דידן ממש,

אמן כן יהי רצון.

ישי"ג

(82) אבות פ"ה מכ"א. וראה רמב"ם הל' ת"ת פ"ג סה"ו. (83) תהלים פט, כא.

אור לי"ב טבת

ולכן, מובן וגם פשוט, שאי־אפשר לדחות את התחלת ההכנות ליום שלאחריו או לשבוע שלאחריו (ובינתיים יעסוק בשאר ענינים, ענינים חשובים, כמובן) — מכיון שיחסר אצלו בשלימות דיום השלושים.

בסיג, בענין ההוספה לצדקה רוחנית, ע"י עשיית טובה כו':

ופשיטא, שבוה נכללת השלילה בתכלית דכל ענין של פגיעה בחבירו, ובכל איש ישראל, יהי מי שיהי, אשר, לתלמידים דכאן אין צורך להסביר ולבאר את גודל החומר וההבהלה שבדבר, כמבואר בתניא⁵.

ולכן, כשמדובר אודות צדקה רוחנית — הרי, לכל לראש מודגשת הזהירות בתכלית מענין זה, אלא, שאין להסתפק בזהירות מענין בלתי־רצוי, כי אם, לעסוק גם בענין החיובי, להשתדל בטובתו של הזולת, הן בגשמיות והן ברוחניות.

בענין "דידן נצח" — הקדמה להערה 31:

כל אלו שהכריזו זה־עתה "דידן נצח", בודאי שכוונתם ב"דידן" היא — לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובמילא, עליהם לדעת שכל מה שבא בהמשך ל"דידן נצח", הרי זה הנצחון דנשיא דורנו!

ולכן, כאשר עושים פעולה מסוימת — לא יתכן שהדבר ייעשה על דעת עצמו, היינו, שעומד ברשות עצמו, ו"כל הישר (או כל ה"קרומקייט"...) בעיניו יעשה", ו"מי יאמר לו מה תעשה" — אלא "דידן נצח", נשיא דורנו, שבודאי ינצח, בדרכי נועם ובדרכי שלום.

וכידוע הפתגם⁶ שאמר נשיא דורנו כמה פעמים: חסיד הוא פיקח, ובמילא, אינו ממתין ומנסה אולי אפשר באופן אחר, אלא, הולך לכתחילה בדרכם של רבותינו נשיאינו, ובדורנו זה — כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ונוסף לזה, יש למצוא את מקור הענין בתורה — במקום זה או במקום אחר, שכן, "דברי תורה עשירים במקום אחד ועניים במקום אחר"⁷, ובמילא, אם אינו מוצא במקום זה, עליו לחפש במקום אחר. וכל זמן שלא מצא — הרי זו הוכחה שלא חפש כדבעי, שכן, "לא דבר ריק הוא, ואם ריק הוא, מכס הוא"⁸.

ובנוגע לענינינו, "כבר מילתייהו אמורה" — סיפור מפורש במדרש שבו מובא הענין ד"דידן נצח", ואין צורך להיות "למדן גדול", כי אם, לפרש את דברי המדרש בפשטות, ואז רואים מיד את ההוראה שלמדים מדברי המדרש, במה צריך להתבטא הענין ד"דידן נצח".

ותוכן ההוראה:

(5) ראה תניא ספ"ב, אגה"ק סוס"ב, סוס"ב. (6) ראה סה"ש ה'ש"ט ע' 48 ואילך. תש"ב ע' 6. וע' 117. (7) ברייתא דל"ב מדות טו. וראה ירושלמי ר"ה פ"ג סה"ה. תוד"ה אלא — כריתות יד, סע"א. (8) ירושלמי פאה פ"א ה"א. שבת פ"א ה"ד. וש"נ.

אור לי"ב טבת

אצל כאו"א מישראל ישנם שתי נפשות — נפש אלקית ונפש הבהמית (כמבואר בחניא⁹), אשר, נה"א קשורה עם יצר הטוב, ונה"ב קשורה עם יצה"ר. ובלשון המדרש — "רוח" (רוח טוב או "רוח ביש"), שבחי "רוח" שייכת למשכנס בלב, אשר, עיקר העבודה והכירור היא בנוגע למדות שבלב, שכן, החלוקה דג' הבחינות דנפש רוח ונשמה, היא, ש"נשמה" שורה במוח, "נפש" שורה בכבד, ו"רוח" שורה בלב¹⁰.

והנה, ב' רוחות אלו — רוח הטוב ורוח הרע — מנשבות אצל יהודי: רוח הטוב, יצ"ט, אומר לו שצריך לקיים את דברי נשיא דורנו, ורוח הרע, יצה"ר, מתחיל לבלבל כו', ולהיותו "אומן במלאכתו"¹¹, מוצא כל מיני סברות והסברות, שלא לכך היתה הכוונה, לא לזמן זה ולא למקום זה, דבר פלוני אומרים רק "לפנים", ודבר פלוני אומרים לאמיתו וכו', ככל פרטי ה"תירושים" וה"אמתלאות" (כדאיתא בראשונים ש"אמתלא" אותיות "אמת לא") שמוצא הרוח הרע, יצה"ר.

ישנו מעמד ומצב ד"לבי חלל בקרבי¹², ויתירה מזה — שהפך את היצה"ר לטוב, "בכל לבבך בשני יצריך"¹³; אבל, כל מי שעדיין לא הגיע לדרגא זו — דבר ברור הוא שהיצה"ר שלו ממלא את תפקידו באמונה... החל מהענין ד"אשר קרך בדרך"¹⁴, מלשון קרירות¹⁵, ועד שמטיל בו ספיקות, "עמלק" בגימטריא "ספק"¹⁶, וכיו"ב.

ועל כך באה ההוראה מדברי המדרש, כיצד לנצח ולבטל את הרוח הרע — עי"ז שמתאספים כו"כ מישראל לעזור ולסייע זה לזה, ביחד עם העזר והסיוע מהקב"ה, "ישלח עזרך מקודש"¹⁷, וכולם יחדיו מרעישים עם כל הכלים שבידיהם, וצועקים "דידן נצח דידן נצח", כלומר, שזהו מצב שיש צורך ברעש וצעקה "דידן נצח דידן נצח", שכן, לולי זאת לאו דוקא שהיו מצליחים לנצח את הרוח הרע, ואעפ"כ, עי"ז שמכריזים "דידן נצח דידן נצח" כדבעי, כרצון נשיא דורנו — אזי מנצחים את הרוח הרע ומבטלים אותו לגמרי, עד שרואים טיפת דם על פני המים, לראי' והוכחה שנתבטל החיות של הרוח הרע.

נמצינו למדים שהבחינה בענין זה היא — גירוש הרוח הרע, היצה"ר, עד לביטול חיותו ודמו כו', שאז יודעים שאכן "דידן נצח".

בסיד, בנוגע להוראה ד"עשה לך רבי":

תלמיד בישיבה — הרי ה"רב" שלו הוא המלמדו תורה, "רבו" ע"פ דין,

(9) פרק א ואילך. (10) ראה ס' הליקוטים (דא"ח להצ"צ) ערך נפש, נרנח"י (ע' רטו ואילך). וש"נ. (11) ראה שבת קה, ב. (12) תהלים קט, כב. וראה תניא פ"א. (13) ואתחנן, הובפרש"י. וראה ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה. (14) תצא כה, יח. (15) ראה פרש"י עה"פ. ועוד. (16) כש"ט הוספות סצ"ג. ובכ"מ. (17) תהלים כ, ג.

בס"ד. משיחות ש"פ ויגש, ה' טבת ה'תשמ"ח.

יש"ק

א. לכל לראש יש להתחיל בפרשת היום, כפי שכבר הכריזו ובאופן של פירסום — פירסומי ניסא¹ — אודות המאורע שאירע ביום זה, ה' טבת, בשנה שעברה, שבו הי' "דידן נצח"², הנצחון של הספרים³.

ובפרטיות יותר:

המדובר הוא אודות הספרים של ספריית אגודת חסידי חב"ד ליובאוויטש, שהוקמה ונתרחבה על ידי ובנשיאותו והנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, עוד בהיותו במדינה ההיא, וכיצאתו ממדינה ההיא, לאחר ימי הגאולה י"ב-י"ג תמוז, נגאלו ויצאו גם הספרים (לאחר שמסר נפשו שלא לצאת בלעדיו, כידוע ומפורסם⁴), והגיעו סוכ"ס למדינה זו, שבה נתרחבו ממדי של ספריית אגו"ח חב"ד ליובאוויטש, ומוסיף והולך עד היום הזה, ע"י נשיא אגודה זו והנהלתו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר, כלשון חז"ל, "יעקב⁵ אבינו לא מת... מה זרעו בחיים אף הוא

בחי"ס⁶, "מה להלך עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש"⁷.

ומכיון שמדובר אודות ספרי' בקנה-מדה עולמי, המהווה אוצר בלום עבור היהדות התורנית כולה — מובן, שנצחונם וגאולתם של ספרים אלה (בה' טבת) הו"ע של נצחון וגאולה עבור היהדות התורנית כולה, כולל ובמיוחד — נצחון וגאולה להמשך והרחבת הפעולות והפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, עד לתורת החסידות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, באופן ד"מוסיף והולך"¹, תוך כדי התגברות על כל המניעות והעיכובים, בדרכי נועם ודרכי שלום, ובאופן ד"פדה בשלום נפשי גו' כי ברבים היו עמדי"⁸, שגם אנשי אבשלום התפללו לנצחונם של דוד⁹.

ו"הימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור גו"¹⁰, כלומר, בבוא יום זה בשנה שלאח"ז¹¹, ועד"ז מידי שנה בשנה, "נזכרים" ועי"ז "נעשים" אותם הענינים שהיו בפעם הראשונה¹² —

(6) תענית ה, ב.

(7) סוטה יג, סע"ב.

(8) תהלים נה, יט.

(9) ירושלמי סוטה פ"א ה"ח.

(10) ל' הכתוב — אסתר ט, כח.

(11) שבו מודגשת השמחה בפועל ובגלוי עוד

יותר — לאחר שכבר הי' גם ה"פדיון שבויים" של הספרים (רוכם ככולם) שהושבו למקומם בפועל ממש, ביום שני לסדר "ושבתי בשלום אל בית אבי", ב' כסלו (ראה גם קונטרס משיחות ש"פ ויצא ע' 15 ואילך, ובהערות 18-2).

ולהעיר מלשון חז"ל (בנוגע לימי חנוכה) — "לשנה אחת קבעום" (שבת כא, ב).

(12) ראה רמ"ז בספר תיקון שובבים, הובא ונתבאר בספר לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

(1) כהוראת ימי חנוכה — דמינייהו אזלינן, ובפרט ביום השבת שלאחריהם, שבו נעשה העילוי והשלימות ("ויכולו") דימי חנוכה — שכל הענינים השייכים לתורה ומצוותי, "נר מצוה ותורה אור", צריכים להיות ע"ד ובדוגמת אופן הפעולה דנרות חנוכה.

(2) ל' חז"ל — ויק"ר פכ"ד, ג. וראה שיחת י"ב טבת תשמ"ז.

(3) ראה גם שיחות ה' טבת (והמשכם בשבעת ימי ההיקף עד י"ב טבת) תשמ"ז — לימודים והוראות מפרשת השבוע וכו' בקשר ובשייכות לפרשת היום.

(4) ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1066.

(5) ועד"ז בנוגע ליוסף (שמו הראשון דכ"ק מו"ח אדמו"ר) — "אלה תולדות יעקב יוסף" — כלשון הכתוב (פרשתנו מה, כו) "עוד יוסף חי".

יש"ק

משיחת ש"פ ויגש, ה' טבת ה'תשמ"ח

להקבע ל"יום סגולה" ו"עת רצון" בכל הקשור לנצחונם של הספרים.

ומובן, שכדי לדעת באיזה אופן צריכים לחגוג את נצחונם של הספרים ("דידן – דהספרים – נצח") – יש "לשאול" את הספרים עצמם, כלומר, יש לעיין ולברר זה בהספרים עצמם, ולהתנהג ע"פ הוראתם, כדלקמן.

ב. ובהקדמה:

הספר הראשון והעיקרי הכולל את כל הספרים הוא, כמובן, ספר תורה, החל מספר תורה שכתב משה רבינו ו"נתנהו בארון לעד"¹³, שהוא המקור לכל ספרי התורה, שכותבים ומעתיקים ומגיהים זה מזה, עד לס"ת דמשה רבינו¹⁴.

וספר תורה זה כולל את כל הספרים – כל פרטי הענינים דתורה שבעל-פה, ובלשון הרמב"ם בהקדמתו לספרו "משנה תורה": "כל המצוות שניתנו לו למשה מסיני בפירושן ניתנו, שנאמר¹⁵ ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה, תורה זו תורה שבכתב, והמצוה זו פירושה... תורה שבעל פה" [אשר, מפני "עת לעשות לה' גו'" התיירו לכותבם]¹⁶, היינו, משנה וגמרא, ופירושיהן בדברי הגאונים וכו', עד לחיבורו של הרמב"ם, כפי שכותב בהקדמתו לספרו ש"בנותי בכל אלו הספרים וראיתי לחבר דברים המתבררים מכל אלו החיבורים... בלשון ברורה ודרך קצרה", ולאח"ז חיבור השולחן-ערוך דהבית-יוסף, חיבור השולחן-ערוך

של רבינו הזקן (הלכות בטעמיהן¹⁷). וכן פסקי דינים וספרי כל גדולי ישראל לדורותיהם, כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש (שניתן למשה מסיני¹⁸).

והנה, אע"פ שהעיקר והכלל הוא ספר תורה – הרי, גם בנוגע למצות כתיבת ספר תורה¹⁹, כתב הרא"ש²⁰ שחייב זה עיקרו "בדורות הראשונים שהיו כותבין ס"ת ולומדין בו, אבל האידנא שכותבין ס"ת ומניחין אותו בבתי כנסיות לקרות בו ברכים, מצות עשה היא על כל איש מישראל אשר ידו משגת לכתוב חומשי תורה ומשנה וגמרא ופירושי' להגות בהן הוא ובניו, כי מצות כתיבת התורה היא ללמוד בה, כדכתיב²¹ ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם, וע"י הגמרא והפ"י ידע פ"י המצוות והדינים על בוריים, לכן, הם הם הספרים שאדם מצווה לכותבם". וכן פוסק הבית-יוסף בשו"ע²² ש"האידנא מצוה לכתוב חומשי תורה ומשנה וגמרא ופירושיהן"²³.

ובדורותינו אלה, שאין צורך לכתוב ספרים, מכיון שיכולים להשיג ספרים הנדפסים – יש לומר, שיוצאים י"ח גם ע"י קניית ספרים הנדפסים, שגם על ידם נעשה עיקר ותכלית המצוה, "ולמדה גו' שימה בפייהם", לימוד וידעת התורה²⁴.

(17) לשון ההקדמה לשו"ע אדה"ז.

(18) ראה מגילה יט, ב. הנסמן בלקו"ש ח"ט ע' 252.

(19) "מצות עשה על כל איש ואיש מישראל לכתוב ספר תורה לעצמו, שנאמר (וילך לא, יט) ועתה כתבו לכם את השירה, כלומר, כתבו לכם תורה שיש בו שירה זו כו'" (רמב"ם הל' ס"ת רפ"ז).

(20) הלכות קטנות ריש הל' ספר תורה.

(21) וילך שם.

(22) יו"ד סעי' ס"ב.

(23) ויתירה מזה – לכמה דעות (דרישה ופרישה שם סק"ח. ש"ן שם סק"ה) המצוה "האידנא" היא רק בחומשים משנה וגמרא כו', ולא בס"ת.

(24) פרטי השקו"ט בזה – ראה בארוכה לקו"ש

חכ"ג ע' 17 ואילך.

(13) לשון הרמב"ם בהקדמתו לספר הי"ד – מב"ב יד, א"ב.

(14) ראה גם צפצפ"ע עה"ת ר"פ וילך ובהנסמן שם.

(15) משפטים כד, יב.

(16) גיטין ס, א"ב. וש"נ.

משיחת ש"פ ויגש, ה' טבת ה'תשמ"ח

הלימוד בהם, אפילו על חשבון שלימותם של הספרים, שיכלו ויקרעו מרוב הלימוד.

ו. המורס מכל האמור בנוגע לפועל — שמכאן ולהבא צריך לבוא לידי חיוזק והוספה בלימוד התורה ביתר שאת וביתר עוז, וזהו "אבן הכוחן" לנצחונם האמיתי של הספרים, "דידן" (דהספרים) נצח".

ובפשטות — להוסיף בקביעות עתים לתורה, כולל ובמיוחד — לימוד ברבים⁴⁵, "עשרה שיושבים ועוסקים בתורה"⁴⁶, מתוך "דיכוק חברים" ו"פלפול התלמידים"⁴⁷.

ולכל לראש — לימוד המביא לידי מעשה ("גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"⁴⁸), לדעת את המעשה אשר יעשון ואלה אשר לא תעשינה, עד ללימוד ההלכות, בספר הרמב"ם, בשולחן ערוך ונושאי כליו כו', ובפנימיות התורה, תורת החסידות, שעי"ז⁴⁹ יכולים לקיים המצוות שחיובן תמידי בכל רגע, אמונת ה', יחודו, אהבתו ויראתו כו'⁵⁰, כמ"ש⁵¹ "דע את אלקי אביך ועבדו בלב שלם".

ועוד וגו' עיקר — שהלימוד עצמו

וראי' נוספת וקרובה יותר — מספר תורה, ששומרים אותו בכבוד גדול, בארון הקודש, "לייחד לספר תורה מקום ולכבדו ולהדרו יותר מדאי"⁴².

אבל, הספר-תורה עצמו מוגיש בשלימותו ע"י הלימוד והיגיעה כו' בשאר ספרים שמשמשים בהם ללימוד יום-יומי, ונמצא, שנצחונם של הספרים ע"פ התורה — כמפורש בהספרים עצמם — הוא (לא בכך שמכאן ולהבא ישמרו עליהם בכבוד גדול, שלא ליגע בהם וכו', ע"ד ובדוגמת השמירה על ס"ת בארון הקודש כו', אלא אדרבה) שמוסיפים עוד יותר בהשימוש והלימוד בהספרים, ואדרבה — ככל שמוסיפים יותר ללימוד בהספרים, ניתוסף יותר בכבודם של הספרים (גם אם יכלה ויקרע הספר מרוב לימוד), ועד שעי"ז ניתוסף גם בכבוד והשלימות דהס"ת (שחייבים לשומרה בארון בקודש וכו'), שעיקרה ותכליתה, כאמור, "ולמדה גו' שימה בפיהם", ע"י הלימוד בהספרים הנרפסים.

ובלשון חז"ל — כראיתא בתבא"ר⁴³ "שני דברים קדמו לעולם, תורה וישראל ואיני יודע איזה מהם קודם, כשהוא אומר צו את בני ישראל דבר אל בני ישראל, אומר אני — אליהו הנביא — שישאל קדמו", היינו, שהתורה עצמה מכריזה ש"ישראל קדמו", מכיון שענינה של התורה הוא הציווי לבני, ודוגמתו בנדר⁴⁴, שהספרים עצמם מכריזים שתכליתם ומטרתם (ובמילא, גם כבודם)⁴⁴ —

(45) "לפי שאין התורה נקנית אלא בחבורה", ולא באופן ש"יושבים בד בבד (ביחיד) ועוסקים בתורה... שמטפשים כו'" (ברכות סג, ב. וש"נ. ה' ת"ת לאדה"ז פ"ד ה"י).

(46) אבות פ"ג מ"ו.

(47) שם פ"ז מ"ו.

(48) קידושין מ, ב. וש"נ. ה' ת"ת לאדה"ז שם ה"ב.ג. — ולהעיר מדרושי פ' ויגש, ש. ה' ויהודה הו"ע תלמוד ומעשה, ומעלתו של יהודה לגבי יוסף (המודגשת בהפטרה) קשורה עם הענין שלעתיד לבוא מעשה גדול.

(49) ראה רמב"ם ה' יטוה"ת רפ"ב.

(50) אגרת המחבר בריש ספר החינוך (בסופה).

(51) דה"א כח, ט. וראה תניא ק"א קנו, ב.

(42) רמב"ם ה' ס"ח בסופו, שו"ע יו"ד רס"פ.ב.

(43) כ"ה בכ"מ בדא"ח (סה"מ ה"ש"ת ע' 61.

ועוד). וראה תבא"ר פ"ד ופלא. ב"ר פ"א, ד.

(44) להעיר גם מסיום וחיתם שיעור היומי

ברמב"ם (ה' סנהדרין ספ"ד) "אין כבוד התורה

אלא לעשות על פי חוקי ומשפטי".

משיחת ש"פ ויגש, ה' טבת ה'תשמ"ח

אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת"⁶¹, שמיעת קריאת פרשיות התורה מפי המלך⁶², "באימה ויראה... כיום שניתנה בו בסיני... כאילו עתה נצטווה בה ומפי הגבורה שומעה, שהמלך שליח הוא להשמיע דבר הא-ל"⁶³, כלומר, חיווק וזירוז בכללות הענין דלימוד התורה כבמתן-תורה⁶⁴.

ושנת תשמח — החל משמחתו של הקב"ה, "ישמח ה' במעשיו"⁶⁵, ושמחתם של ישראל בהקב"ה, "ישמח ישראל בעשיו"⁶⁶, שמחה הקשורה עם התורה, כמארז"ל⁶⁷ "ביום חתונתו (שלימות השמחה) זה מתן תורה", ועד"ז בלימוד התורה ע"י בני — "פיקודי ה' ישרים משמחי לב"⁶⁸.

ובשניהם מודגשת גם הפעולה על הזולת — "הקהל את העם האנשים והנשים והטף", היינו, פעולתו של המקהיל (המלך, גדול שבעם כו') בכל

הוא באופן שחודר כל המציאות שלו, "כל עצמותי תאמרנה"⁵², "ערוכה בכל רמ"ח אברים"⁵³, מהמוח שבראש עד להעקב שברגל⁵⁴, בכל החיות וההתלהבות כו', ובלשון חז"ל⁵⁵ "מה להלן באימה וכיראה וברתת ובזיע אף כאן כו'", היינו, ש"עסק התורה שבכ"א ובכל זמן (גם בזמן הגלות, גם בחושך כפול ומכופל דגלות זה האחרון) הוא דבר ה' ממש שנאמר למשה בסיני... כאלו קבלה היום מהר סיני"⁵⁶, כמודגש בנוסח דברכת התורה שבכל יום — "נותן התורה", לשון הרה"ש⁵⁷.

וכל זה — בנוגע לעצמו, ובנוגע לפעולה על הזולת, כלומר, לעורר רבים מישראל להוסיף בלימוד התורה, שכן, פעולת ההשפעה על הזולת, ע"פ הציור "ואהבת לרעך כמוך"⁵⁸, היא, "כלל גדול בתורה"⁵⁹, ויתירה מזה — "זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא"⁶⁰.

ז. ויש להוסיף, שכל האמור הוא בהדגשה יתירה בשנה זו — שנת הקהל, ושנת תשמח:

שנת הקהל — "תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'

(61) וילך לא, יא-יב.

(62) סוטה מא, א — במשנה.

(63) רמב"ם הל' חגיגה פ"ג ה"ד.

(64) להעיר, שגם כאן מודגשים שני הקצוות שבמצות כתיבת ספר תורה* — קריאה בספר תורה דוקא (עד לס"ת שכתב משה רבינו**), וביחד עם זה, הדגשה על לימוד וידיעת המעשה בפועל, "למען ישמעו ולמען ילמדו ושמרו לעשות גו'", דבר האפשרי ע"י הלימוד בשאר ספרים ("פירושה" דתושב"כ) דוקא.

(65) תהלים קד, לא.

(66) שם קמט, ב.

(67) תענית כו, ב — במשנה.

(68) תהלים יט, ט.

(52) תהלים לה, יו"ד. וראה תניא פל"ז (מו, א).

(53) עירובין נד, רע"א. הל' ת"ת לאדה"ז שם ה"ט.

(54) וכמ"ש (תולדות כו, ה) "עקב אשר שמע אברהם בקולי", כידוע הפירוש שגם ה"עקב" שברגל שמע כו' (ראה סה"מ תשי"ח ע' 254. "התמים" ח"ד ע' נב).

(55) ברכות כב, א. וש"נ.

(56) תו"א יתרו סז, ב.

(57) לקו"ת תוריע כג, א. ובכ"מ.

(58) קדושים יט, יח.

(59) תו"כ ופרש"י עה"פ.

(60) שבת לא, א. וראה תניא פל"ב (מא, א).

(*) ע"ד הקשר והשייכות דמצות הקהל וכתיבת ס"ת, שתי מצוות עשה האחרונות — ראה בארוכה לקו"ש וילך תשמ"ח.

(**) להעיר מפרש"י כ"ב יד, ב: ספר שכתב משה וכו' קורין בעזרה פרשת המלך כו'. וראה צפניני עה"ת ר"פ וילך.

משיחת ש"פ ויגש, ה' טבת ה'תשמ"ח

העם; ו"תשמח" — לא רק תשמח (תי"ו בחיריק), שמחת עצמו, אלא גם תשמח (תי"ו בשבא), היינו, לשמח אחרים בשמחת התורה.

ח. ועוד ענין מיוחד בשנה זו — ובהקדמה:

בהמשך להאמור לעיל ע"ד ההדגשה המיוחדת בלימוד התורה (לא בס"ת, אלא) בספרים שבהם נתבאר "פירושה" דתושב"כ הלכה למעשה — הרי, מהספרים העיקריים (לאחר חיבורו של הרמב"ם) הוא ה"בית יוסף"⁶⁹, כמ"ש בהקדמתו "הסכמתי לחבר ספר כולל כל הדינים הנוהגים בביאור שרשיהם ומוצאיהם מהגמרא עם כל חילוקי סברות הפוסקים... לסמכו לספר ארבעה טורים... אפסוק הלכה ואכריע בין הסברות... במקום ששנים מהם (משלשת עמודי ההוראה אשר הבית ישראל נשען עליהם... הרי"ף והרמב"ם והרא"ש ז"ל) מסכימים לדעה אחת נפסוק הלכה כמותם", ובפרט בחיבורו ש"בלשון ערוך", שבו פוסק, כאמור, ש"האידינא מצוה לכתוב חומשי תורה ומשנה וגמרא ופירושיה"⁷⁰.

הנה, שנה זו היא שנת החמש מאות להולדתו של הבית יוסף — כפי שכבר התחילה ההתעוררות בזה בארץ הקודש אצל אחינו בני הספרדים,

(69) להעיר מהשייכות לפרשתנו — "ויכלכל יוסף גו' את כל בית אביו לחם לפי הטף" (מז, יב), כמ"ש הב"י בהקדמתו לחיבורו בטעם קריאת שם החיבור "בית יוסף" — "כי כשם שמבית יוסף היו נזונים הכל מזון הגוף, כך יהיו נזונים מספר זה מזון הנפש".

(70) כולל גם חיבורו של הב"י — כי, "בזמן הזה גם הלכות פסוקות של פסקי הגאונים הפוסקים כמו הטור והש"ע והגהותיו בכלל משנה יחשבו" (הל' ת"ת לאדח"ז רפ"ב, ושי"נ).

ויה"ר, שהתעוררות זו תלך ותגדל ביתר שאת וביתר עוז בין כל בני"י (ספרדים ואשכנזים) בכל מקום שהם, ולכל לראש — להוסיף בלימוד תורתו של הב"י⁷¹, הן חיבורו הארוך על הטור, והן ובמיוחד חיבורו הקצר, שולחן ערוך, הלכות פסוקות, "תרומות מתרומות כו"⁷² מחיבורו הארוך, לדעת את המעשה אשר יעשון.

ומעשה רב בנוגע להתעוררות ע"י ציון תאריכים מיוחדים, כמו ימי הולדת של צדיקים וגדולי ישראל, בפרט לוגל מלאת מספר שנים מיוחד, ולדוגמא: החגיגות לציון שנת השמונה מאות וחמישים להולדתו של הרמב"ם, ועד"ז ליום מיתתו (בעשרים בטבת), וכיו"ב — שע"ז ניתוסף בעניני יהדות, תורה ומצוות, בפועל ממעש, כפי שראו במוחש שבפקכות החגיגות בקשר עם הולדתו של הרמב"ם ניתוספו אלפי יהודים ללומדי הרמב"ם, והתקווה חזקה שגם ההתעוררות בקשר עם שנת החמש מאות להולדת הב"י תביא לידי הוספה בלימוד ספריו של הב"י.

ובפשטות — בנוגע לפועל:

יש לעורר בכל מקום ומקום, אשר מכיון ששנה זו היא שנת החמש מאות להולדתו של הבית יוסף — ראוי ונכון להוסיף בלימוד השולחן ערוך,

— והדגשה מיוחדת בנוגע לחלק "אורח חיים", אשר, כשמו כן הוא — פסקי דינים המהווים "אורח חיים" דכאו"א מישראל בחיי היום יום, שהרי

(71) וכן חיבורו "מגיד מישרים", שיש בו (מלבד סדרות התורה כ"ו) גם עניני הנהגות הלכה למעשה כ"ו.

(72) ל' חז"ל — גיטין סז, א.

משיחת ש"פ ויגש, ה' טבת ה'תשמ"ח

להם שיקנו להם ספרים חדשים
ומהודרים עוד יותר.

יא. ומ"בית מלא ספרים" בנוגע
לביתו הפרטי דכאו"א מישאל —
ל"בית מלא ספרים" בנוגע לבתים
ציבוריים:

אם כל בית פרטי בישראל צריך
להיות "מלא ספרים" — בית מרכזי
וציבורי המיועד לכר"כ מישאל על אחת
כמה וכמה שצריך להיות "מלא ספרים",
שע"ז יתוסף בלימוד התורה אצל אלה
הנכנסים לבית זה.

ובפשטות: בכל מקום ומקום
שהקימו ויקימו בית ציבורי לתורה
תפלה וצדקה, וכיו"ב — יש להשתדל
שנוסף לספרים המוכרחים, סידורים,
חומשים, ספרי תהלים וכו', יהיו עוד
הרבה ספרים — "בית מלא ספרים" —
בכל מקצועות התורה, כלומר, להקים
ספרי תורנית (או להרחיב את הספרי'
הקיימת) לתועלת הציבור כולו⁹⁰,
שיוכלו להוסיף ולהרבות בלימוד
התורה, הן בכמות והן באיכות, ע"י
העיון והלימוד בריבוי ספרים בכל
מקצועות התורה.

יב. ומכאן לענין נוסף השייך באופן
ישיר לספריית אגודת חסידי חב"ד
ליובאוויטש — להוסיף ולהרחיב את
הספרי' עצמה,

קריאה — כפי שפודסם בשעתה
בהוראת מייסדה ומנהלה של הספרי',
כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, לאחר
העתקת הספרי' למדינה זו⁹¹ —

שמבקשים מכבוד הרבנים, מחברי
ספרים, והמו"לים, שיואלו מטובם
לשלוח העתק בתור תשורה לספרי'
הגדולה של אגודת חסידי חב"ד
ליובאוויטש.

וכן מבקשים מאספני ספרים שיש
ברשותם ספרים מיוחדים, מדפוסים
נדירים כו', מעובון קרובי משפחה
וכיו"ב (שאין זקוקים להם ללימוד כו')
— לתרמם לספרי' הגדולה של אגודת
חסידי חב"ד ליובאוויטש, לטובת
הציבור והכלל.

ולהוסיף, שבקריאה הנ"ל ע"ד
תרומות הספרים, היתה הכוונה לספרים
בכל מקצועות התורה, וגם לספרים
וכתבי"ע בשאר מקצועות כו', כי, גם
ספרים אלה יכולים להוסיף בעבודת ה'
(כמאמר המשנה⁹² "כל מה שברא
הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו"),
ותירה מזה — אפילו לספרים אלה
שבניגוד לתורה, שלפעמים יש צורך
להסתכל גם בהם, בבחינת "ודע מה
שתשיב לאפיקורס"⁹³ (אם כי, השימוש
בסוגי ספרים אלה אינו אלא לאותם
הראויים לכך, שיודעים "להשתמש בהן
לעבודת ה' או לתורתו"⁹⁴).

ותודה — תודת הציבור והכלל —
נתונה מלמפרע, כך, שהמנדכים לא
ימתינו למכתב אישור ותודה על משלוח
הספרים, מכיון שאין הזמן גרמא כלל
להשיב ולאשר לכאו"א. ולהעיר
שתרומת ספרים וכיו"ב לספרי' חשובה
— יש בזה ע"ד שמצינו בדיני

(92) אבות ספ"ו.

(93) שם פ"ד מ"ד.

(94) תניא ספ"ח. וראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע'.

196 ואילך.

(90) להעיר ממארו"ל (כתובות נ, סע"א) "צדקתו
עומדת לעד, זה הכותב ספרים ומשאלין לאחרים".

(91) ראה לדוגמא: אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א
ע' שצה. ועוד.

משיחת ש"פ ויגש, ה' טבת ה'תשמ"ח

ישי"ג

ישראל¹⁰⁰.

וכל זה ימהר ויזרו עוד יותר את ה"דידן נצח" העיקרי והכללי — נצחון האור ד"נר מצוה ותורה אור"¹⁰¹ על חושך הגלות, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז, יהי תכלית השלימות דלימוד התורה — "כי מציון תצא תורה גר"¹⁰² [נובוסח התפלה (גם בשבת ויו"ט) — "ותחזינה עינינו בשוכן לציון"] — כולל הס"ת שבקדש הקדשים, הפנימיות ד"ציון".

ולעזיר גם מהשייכות לפרשת השבוע שבה מדובר אודות יוסף ויהודה — כי, "בתיבת ציון מרומז בחי' יוסף ובחי' יהודה, כי ציון בגימט' יוסף, ויהודה ג"כ נרמז בתיבת ציון, כי הנה כתיב¹⁰³ מצודת ציון הוא עיר דוד, ודוד הוא משבט יהודה, הרי דבתיבת ציון מרומז יוסף ויהודה, וע"ז נדרש הפסוק¹⁰⁴ אחד באחד יגשו, פי' שבחי' יוסף ובחי' יהודה נרמזו בתי' אחת הנ"ל, וזהו ויגש אליו יהודה, שבחי' יהודה נגש לבחי' יוסף בבחי' אחד באחד בתיבה אחת כנ"ל¹⁰⁵, ובלשון ההפטר¹⁰⁶ "ועשיתם לעץ אחד גוי ועבדי דוד מלך עליהם גוי נשיא להם לעולם".

ובפשטות — שתיכף ומיד, "לא עיכבן המקום כהרף עין"¹⁰⁶, באופן של

קידושין⁹⁵ ש"באדם חשוב .. בההיא הנאה דקא מקבל מתנה מינה גמרה ומקניא לי' נפשה".

יג. ויה"ר ש"יום סגולה" ו"עת רצון" זה,

— ובפרט ביום השבת לאחר חצות, "עת רצון"⁹⁶, "רעוא דרעוין"⁹⁷, והמשכו במוצאי ש"ק זה, סעודת מלוה מלכה, "סעודתא דדוד מלכא משיחא"⁹⁸, כפי שהכריזו על התועדות חסידים⁹⁹ בקשר להספרים —

ינוצל באופן המתאים ובתכלית השלימות — כאמור, להוסיף בלימוד התורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה, והוספה מיוחדת בלימוד השו"ע בקשר עם שנת החמש מאות שנה להולדת הבית-יוסף, והוספה ברכישת ספרים תורניים בכל בית יהודי, גם לילדים, ועאכו"כ בבתיים ומוסדות ציבוריים, ולהספרי' המרכזית של אגודת חסידי חב"ד ליובאוויטש, עבור כלל

ישי"ק

(95) קידושין ז, א. רמב"ם הלי' אישות פ"ה הכ"ב. שו"ע אה"ע סכ"ז ס"ט.

(96) זח"ג קט, א. וראה ד"ה ואני תפלתי תרנ"ד. ועוד.

(97) זח"ב פח, סע"ב. וראה המשך תרס"ו בסופו. ועוד.

(98) פע"ח שער השבת ספכ"ד. סידור הארז"ל בכוונת הבדלה ומוצ"ש.

(99) להעיר מפתגם רבינו הזקן בביאור מעלתה של התועדות חסידים, שפעולתה גדולה יותר מפעולתו של מלאך מיכאל, שרם של ישראל.

ויש לומר בביאור טעם ההדגשה ע"ד העילוי לגבי מלאך מיכאל (דלכאורה, הרי זה פגיעה בכבודו, כביכול, של מלאך מיכאל) — להורות שגם המשכת הברכה שלמעלה מהשתלשלות, "רוב טובה", בחינתו של "מיכאל" בגמטריא ק"א [כידוע שמספר ק' מורה על השלימות דהשתלשלות, ומספר ק"א מורה על בחי' "חז' ולא בחושבן" לקו"ת ראה כב, ג] — נמשכת ע"י בחי' החסד — בחינתו של מיכאל — בכלי המקבל.

(100) להעיר ממ"ש בפרשתנו (מו, יד) "וילקט יוסף גוי ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה", אסיפת כל האוצרות כדי להשפיע לכל ישראל (ראה תו"א פרשתנו מד, ב ואילך).

(101) משלי ו, כג.

(102) ישעי' ב, ג.

(103) ש"ב ה, ז.

(104) איוב מא, ה.

(105) אוה"ת פרשתנו (כרך ה') תתקפג, א ואילך. ועיי"ש בביאור הענין ד"והנה באר בשדה", "באר זו ציון" — שפסוק זה שייך לשיעור היוםי דב' כסלו, שבו חזרו הספרים (כנ"ל הערה 11. ויש"ג).

(106) מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

עשרה בטבת

יש"ג

טובות תמיד כל הימים, מתוך שמחה וטוב לבב — שמחה שלמעלה משמחה, ועונג שלמעלה מעונג,

ובפרט — ע"י ההוספה בהקמת בתי חב"ד (שהם בתי תורה, תפלה וגמ"ח) כמה פעמים ככה, הוספה בהור"ל דספרים וכת"י, הפצת המעיינות, והוספה כמה פעמים ככה בהחזרת והוצאה לאור (— הדלקת הנר דנר הוי' נשמת אדם) דבנ"י ממקומות פוזריהם, שזוהי תוכן עבודת ופעולת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — "יוסף (שמו הראשון) ה' לי בן אחר"¹⁴¹, שגם מ"אחר" עושים "בן"¹⁴²,

עד לקיבוץ כל בני" ממוקמות פוזריהם כפשוטו — בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

טו. כרגיל, יש לסיים בענין הצדקה — כדי להשלים את ג' הקוין התורה (קריאת התורה ואמירת ההפטרות) עבודה (תפלת המנחה) וגמ"ח, שעליהם "העולם עומד"¹⁴³ ו"העולם קיים"¹⁴⁴. ויה"ר שבקרוב ממש נזכה לקיום היעוד שבהפטרות¹⁴⁵ "כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות" — "ישועתי" דהוי', ו"לך"¹⁴⁵ הוי' הצדקה¹⁴⁶, ובצדקה גופא — "צדקתי"

ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד".

יד. בהמשך להאמור — הרי כאן המקום להוסיף בדיבור טוב, בענין של נתינת תודה:

מכיון שכמה וכמה הביעו איחולים וברכות כו', עד ל"טלטולי דגברא" ו"טלטולי דאיתתא"¹³⁷, כדי להשתתף ולשמוח יחדיו, באופן ד"טוב לב משתה תמיד"¹³⁸, על בשורה טובה דהוספה בהדפסת כתי"ק רבותינו נשיאנו והפצת וכו'¹³⁹ — הרי, מכיון שאין הזמן גרמא להשיב ולהודות לכאו"א בפרטיות, מנצלים הזדמנות זו כדי להודות לכולם ביחד.

ואדרבה, מכיון שהדיבור בזה הוא במעמד כמה וכמה עשירות מישראל, במקום שמגדלין בו תורה ומגדלין בו תפלה (כנ"ל ס"א), ובפרט בד' אמותיו דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבהם חי ופעל במשך עשר שנים האחרונות דחיים חיותו בעלמא דין (ובאופן דפעולה נמשכת, ואדרבה — "אשתכח כו' יתיר מבחיוהי"¹⁴⁰) — הרי זה ביתר שאת וביתר עוז מאשר הבעת תודה לכאו"א בפרטיות.

ויה"ר שנשמע ונתבשר בשורות

(137) כתובות כח, א. וש"נ.

(138) משלי טו, טו. והובא להלכה — ברמ"א סיום וחותם או"ח (ולהעיר ולהאיר מפירושו רש"י עה"פ "ורבותינו דרשו מה שדרשו בחלק", דקאי על "בעלי משנה" "בעלי תלמוד" (וראה שיחת י"ב טבת הערה 43 ובשוה"ג)).

(139) כתי"ק רבנו הזקן ודרבותינו נשיאנו שלאחריו.

(140) זח"ג עא, ב. אגה"ק סכ"ז.

(141) ויצא ל, כד.

(142) אוה"ת להצ"צ עה"פ (רכ, א"ב). פרשתנו שפ"ו, א ואילך. שצ, א ואילך. שצו, ב ואילך.

(143) אבות פ"א מ"ב.

(144) שם מ"ח.

(145) דניאל ט, ז.

(146) דאע"פ שיכולים לתבוע בזרוע, כמ"ש (ישעי' מו, יב) "אבידי לב הרחוקים מצדקה", "כל העולם כולו נוזנין בצדקה והם נוזנין בזרוע", בזכות

עשרה בטבת

ישוּבוּ הִנֵּה¹⁵¹, אֲשֶׁר, בְּרֹגַע כְּמִימְרָא,
 "אֲרוּ עִם עֲנֵנֵי שְׁמַיָּא"¹⁵², נִמְצְאִים כּוֹלֵם
 "בְּבִיתִי וּבְחֻמוֹתַי", בְּבִיהַמֶּ"ק וּבְקִדְ"ק,
 וּבִתְוֹךְ חֻמוֹת "הַר הַקּוֹדֵשׁ
 בִּירוּשָׁלַיִם"¹⁵³, וּבְכֻלָּל בְּאַרְץ הַקּוֹדֵשׁ,
 שֶׁתִּפְשֹׁט בְּכָל הָאֲרָצוֹת¹⁵⁴, כֶּשֶׁם
 שֶׁ"בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים".
 וְכָל זֶה — בְּפוּעַל מִמֶּשׁ, לִמְטָה
 מִעֲשֵׂרָה טַפְחִים, שְׂרֹאִים זֹאת בְּעֵינֵי בָשָׂר
 מִמֶּשׁ, בְּמַהֲרָה בִּימֵינוּ מִמֶּשׁ, בְּעִגְלָא דִּידָן
 מִמֶּשׁ, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן¹⁵⁵.

דִּיִּקָּא, לִפִּי הִישָׁג יַד הַנּוֹתָן¹⁴⁷, לִמְעֻלָּה
 מִכָּל מִדִּידָה וְהַגְבֵּלָה, עַד לְצִדְקָה
 הָעִיקָרִית — שְׁתַּמּוּרֵת הָעֵנִין דִּ"צִדְקָה
 עֲשֵׂה הַקֶּבֶ"ה בִּישְׂרָאֵל שְׁפִיזוֹן לְבִין
 הָאוֹמוֹת¹⁴⁸, גּוֹאֵל הַקֶּבֶ"ה אֶת כָּל
 יִשְׂרָאֵל, כְּסִיּוֹם וְחֻתָּם הַהַפְטָרָה¹⁴⁹
 "מִקֶּבֶץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל (וְיִתִּירָה מִזֶּה) עוֹד
 אֶקְבֹּץ עֲלֵיו לְנִקְבְּצִיו".

וְכֵן תְּהִי לָנוּ — גְּאוּלָּה הָאֲמִיתִית
 וְהַשְׁלִימָה דְּכָל בְּנֵי, "בְּנִיעֲרֵינוּ וּבִזְקֵינוּ
 גו' בְּבִנְיָנוּ וּבְבִנּוֹתֵינוּ"¹⁵⁰, "קֵהֵל גְּדוּל

(151) ירמ' לא, ז.

(152) דניאל ז, יג. וראה סנהדרין צח, א.

(153) ישעי' כז, יג.

(154) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת

ור"ח. יל"ש ישעי' רמז תקג. לקו"ת מסעי פט, ב.
 ובכ"מ.

(155) ראה רמב"ם הל' פרה אדומה ספ"ג —

נתבאר בארוכה בלקו"ש חוקת תשמ"ו.

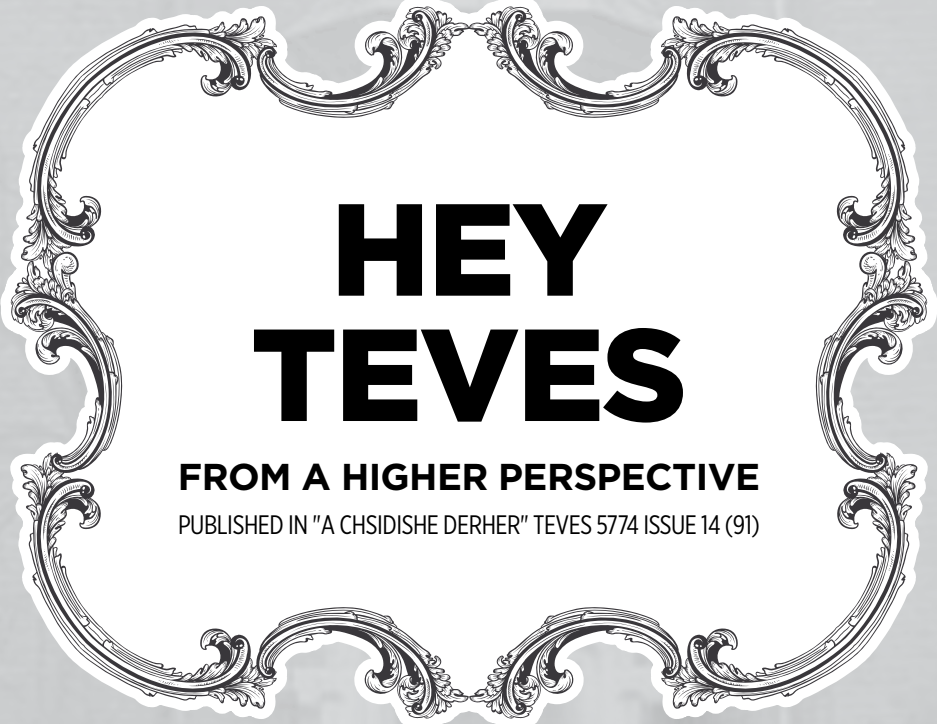
שבידים (ברכות יז, רע"ב ובפרש"י) — מ"מ, מצד
 ענוותנותם, מבקשים בתורת צדקה. ולהעיר מאגה"ק
 ס"ב: כל הקרוב אל ה' ביתר שאת כו' צריך להיות
 יותר שפל ורח כו'.

(147) ראה שו"ע יו"ד ריש הל' צדקה.

(148) פסחים פז, ב.

(149) ישעי' נו, ח.

(150) בא י, ט.

HEY TEVES

FROM A HIGHER PERSPECTIVE

PUBLISHED IN "A CHSIDISHE DERHER" TEVES 5774 ISSUE 14 (91)

THE STORY OF HEY TEVES

FROM A HIGHER PERSPECTIVE*

The following essay revisits the entire story of Hey Teves, pointing out that all along, the Rebbe's approach to the issue was more than just a legal battle over the seforim. There was a major *ruchniyus'dike* aspect as well, alluded to very often in the Rebbe's *sichos* and *ma'anos* before, during, and after the court case.

The material collected here is comprised of the *sichos* and answers from the Rebbe, as well as first-hand accounts by *bochurim* in 770 at the time when these stories took place.

Let us preface that of the following statements, those quoted directly from the Rebbe (both from sichos or written responses) are obviously completely true and authentic. The rest of the comments reflect the speculation of Chassidim and their own understanding of things, and may be subject to differences of opinion.

DER BEINKEL IZ A GREISER!

The story of the *Yom-Tov* of Hey Teves took place in our own generation, but it is essentially connected to all of the preceding generations of Chabad as well – up until the Alter Rebbe, and even the Baal Shem Tov.

Although the robbery of the Seform began around Yud Shevat the Rebbe was only officially notified about the theft of the *seforim* around Shavuot time in 5745. However, months before, on Yud Aleph Nissan of that year, the Rebbe addressed an idea which, in retrospect, seemed to be very much connected to the *seforim* saga.

In the *farbrengen*, which turned to be the last time the Rebbe *farbrenged* on Yud Aleph Nissan, the Rebbe began the second *sicha* by posing a question: It is well-known that one of the worst *middos* according to the Torah (and especially *Mussar*) is *ga'ava* – haughtiness. If so, how is it possible that people gather here and participate in a *farbrengen*, which is being held in honor of one single person?

* Based largely on a *farbrengen* with Rabbi Chaim Shaul Brook of Vaad Hanochos B'Lahak in honor of Hety Teves, 5769

Unfortunately, the system didn't work, because when the next break-in happened, the phone line was busy transmitting the Rebbe's farbrengen on hook-up. It was then that the crew realized that the thief was someone who knew to come only during the Rebbe's farbrengen, when his entrance would go unnoticed.

Rabbi Halberstam discussed the matter with the Rebbetzin, who suggested that a surveillance camera be installed in the library.

Indeed, a short while later the results came in and Rabbi Halberstam and Rabbi Wilhelm sat together to watch the recording. The thief had his face partially covered but Rabbi Halberstam immediately recognized him and realized that this matter was far from simple.

He quickly ran to the Rebbe and Rebbetzin's home and shared the sad news with the Rebbetzin: they had finally caught the thief, and it was none other than the Rebbetzin's own nephew.

THE ISSUE GOES PUBLIC

Shortly thereafter, the Rebbe called a meeting with the members of Agudas Chassidei Chabad, most of whom were elderly Chassidim, inviting also an additional two younger Chassidim, Rabbi Avraham Shemtov and Rabbi Yehuda Krinsky.

The Rebbe spoke with the group about the recent events, stating clearly that all of the seforim, k'sovim, and the building of 770 belonged to Agudas Chassidei Chabad, and that he planned to discuss this issue in public at the upcoming Yud-Beis Tammuz farbrengen. (Bear in mind that in those years, the Rebbe's major weekday farbrengens were broadcast live via satellite around the world. Meaning, the Rebbe intended to bring the issue to the attention of a global audience.)

The Rebbe openly discussed the issue of the seforim a total of five times: at the Yud-Beis Tammuz farbrengen, at the yechidus klolis with the guests on 14 Tammuz, at the farbrengen of 15 Tammuz, at the farbrengen on Shabbos Parshas Balak, and then for the last time on Shabbos Parshas Pinchas.

The following are some partial quotes from the Rebbe's words regarding this matter, collected randomly from all of the above-mentioned farbrengens. To better understand, it is encouraged to read the hanochos of these sichos, as most of them have been published throughout the years.

This is why the [Friediker] Rebbe did not write a will regarding the seforim. By preceding Rabbeim there were instances where the seforim and other possessions were divided amongst the children, as was the case by the Tzemach Tzedek. But the [Friediker] Rebbe did not do so, because Hu Bachayim!

THE REBBE'S VERY LIFE!

At the farbrengen of 15 Tammuz, the Rebbe said:

"This issue is not one of concern only to me personally, but to every single Yid who is a Chossid of the [Friediker] Rebbe; no matter where he lives, be it here or in Eretz Yisroel. In fact, some of the seforim were actually brought to Eretz Yisroel and sold to dealers there in a most audacious manner. Selling seforim that belong to the [Friediker] Rebbe is a dangerous act. The seller is actually tearing away a part of the [Friediker] Rebbe's very life, then and now!"

When addressing the issue of the seforim on Shabbos Parshas Pinchas, the Rebbe mentioned that by hashgocha protis, the theft began around Yud Shevat; the day of the [Friediker] Rebbe's histalkus, and the story broke around Yud-Beis Tammuz, his yom huledes and chag hageulah. For the one who stole the seforim, said the Rebbe, the day of histalkus is indeed timely: he thinks that the [Friediker] Rebbe passed away thirty-five years ago and is no longer with us anymore. But a Yid who is a believer knows that such thought is nonsense.

MONETARY COMPENSATION

The following incident relayed by the Rebbe helps shed light on the entire episode of the seforim, and how the Rebbe perceived it not merely as a dispute over a valuable library, but as a much deeper issue:

Some of the Chassidim had suggested that instead of going through the hassle of retrieving the seforim rightfully, perhaps it would be better to compensate the thief with the money he wanted, and save the seforim that way.

The Rebbe strongly criticized this idea publically, questioning in disbelief how a frummer Yid could possibly think up such idea.

Clearly then, the Rebbe's primary concern with regard to the seforim saga was not a monetary loss. Plainly put, the opposing side refused to admit that the Lubavitch movement continues after the Friediker Rebbe's histalkus. They wished to put the Rebbe's nesius and the whole of Dor Hashvi'i in question, chas ve'sholom.

SIMCHA

Beginning on Rosh Hashonah, the Rebbe encouraged Chassidim to be be'simcha in an unprecedented manner. At the Rosh Hashonah farberengen, which generally bore a more solemn atmosphere, the Rebbe instructed the crowd to sing a Simchas Torah nigun, and the Rebbe stood up at his place and clapped along in ecstasy. This was the first time in many long years that the Rebbe stood up during a farbrengen and this repeated itself several times over the following months.

DIDAN NOTZACH!

On Shabbos Parshas Vayetzei, Yud Kislev, the Rebbe spoke again about simcha and that it carries with it the power to do away with all the undesirable issues we encounter.

That night, the Chassidim danced away. It was on that occasion that the words "Didan Notzach" were fitted to an old Chabad nigun (by Rabbi Berel Lazar – later to become Russia's chief rabbi) which became an instant hit.

As a matter of fact, at the farbrengen of Yud Shevat, 5746, the crowd sang this nigun vigorously, and the Rebbe actually sang the words along with them in undertone. (This is visible on the video recording of the farbrengen.)

WE WILL BE VICTORIOUS!

During that same farbrengen of Shabbos Parshas Vayetzei, Rashag approached the Rebbe and suggested perhaps settling for a compromise with the opposing side. The Rebbe became very serious and answered loudly, moving his holy hands all the while: "It's not a fight against me! It's a fight against the Alter Rebbe, the Mittlerer Rebbe..." (The Rebbe specified all the Rabbeim.)

Rashag told the Rebbe that he really wishes to abstain from testifying and the Rebbe replied: "I will go testify and you will go testify. We will see this matter through until the end, and we will be victorious!"

Those standing nearby heard the Rebbe's stern words, and everyone around saw the Rebbe speaking passionately, moving his hands fiercely along.

After stressing the importance that everyone must learn these words of Chassidus, the Rebbe concluded: "But even if people won't learn from them, I am not intimidated, I will continue printing more and more, in the spirit of *"כאשר יענו אותו, כן ירבה וכן יפרוץ"*.

These words from the Rebbe were almost a clear indication that a kitrug had formulated on high after the Rebbe had accomplished an unparalleled breakthrough in the dissemination of Chassidus.

That night, the Rebbe held a surprise farbrengen where he explicitly addressed the claim raised against Chabad that they are not active, explaining that although this claim is ridiculous, nevertheless, we'll take it as an indication to do even more than until now.

The Rebbe also spoke at great length about the kitrug on the Alter Rebbe before Yud-Tes Kislev, continuing the explanation at an additional surprise farbrengen the following night.

IT'S A SPIRITUAL MATTER

Later that winter, towards the end of Adar I, the Rebbe began davening shacharis on Shabbos in the small zal upstairs because the Rebbe was walking with great difficulty. Still, the Rebbe came down for the regular Shabbos mevorchim farbrengen and said a very long, complicated "hadran" on Rambam.

During the following week, Reb Nissan Mindal asked the Rebbe *"Vi fil't der Rebbe?"* (How is the Rebbe feeling?), to which the Rebbe responded, *"S'iz mer geistish vi fizish..."* (It's more of a spiritual issue than a physical one).

"ותחי רוח יעקב אביהם"

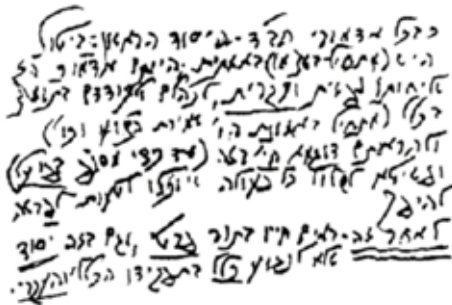
The joy and celebration in Lubavitch that met the verdict on Hey Teves is well known and beyond the scope of this article. We will suffice with mentioning that the Rebbe, in his sicha on Hey Teves after mincha, made reference to the kitrug raised on the Alter Rebbe, and drew a lesson regarding the story of the seforim as well. Since the claim against us was that we are not sufficiently active and don't use the seforim and k'sovim of Chassidus in the proper manner, we must take that as an indication to intensify our efforts in Hafotzas Hama'ayonos.

The Rebbe also elaborated on the possuk of *"ותחי רוח יעקב אביהם"* from that day's Chitas. Chassidim understood that the Rebbe's spirit had been revived, so to speak, as we had finally emerged victorious.

What is the role of a Rebbe?

Rabbi Yehuda Krinsky relates:

At one point, the Rebbe spoke with me at great length concerning some of the aspects of the court case over the seforim. In addition to our conversation, the Rebbe also handed me a few pages of these points in his own holy handwriting. Presumably, due to the importance of the subjects we discussed, the Rebbe chose not to rely only on my memory, so that everything would be clear. An excerpt from those pages:

“כבכל אדמו"רי חב"ד היסוד הראשון: ביטול היש (מתחיל בעצמו) באמיתית. היותו אדמו"ר ה"ז שליחות נפשית ועיקרית, לנהלם ולעודדם בתומ"צ בכלל (מתחיל באמונת ה' שמירת השו"ע וכו') ולהראותם דוגמא ח"י בזה (עד כדי מסירות נפש בפועל) ופשיטא לשלול כל פעולה שיוכלו לטעות לפרשם להיפך. לאחר זה באים חייו בתור פרטי וגם בזה יסוד שלא נוגע כלל בתפקידו הכללי והעיקרי...”

“הראי העיקרית והשוללת כל הטענות שכנגד: מכתב המוריש רשמית דשייך לאגודת חסידי חב"ד. הקס"ד אולי כתב רק לפני (היינו טיפשות) והאומר כך זהו חילול השם הכי גדול ועד כדי כך שהאומר כך (במזיד) צריך להיות ברמ"ח ר"ל. ובסגנון אחר (ועיקר): כל התעודות רשמיות, מכתבים וכו' כותבים מפורש דשייך לאגודת חסידי חב"ד - הטענות שכנגד הם דברים שבע"פ סתם.”

“As with all Chabad Rebbes – the first foundation is: truthfully nullifying one's own existence (starting with himself). Being a Rebbe, it is his integral and primary mission, to guide and strengthen [the Chassidim] in Torah and Mitzvos in general (beginning with belief in Hashem, keeping [the laws of] Shulchan Aruch, etc.) and to show them a living example of this (even when it requires the extent of actual *mesirus nefesh*). It is self understood that

Do as you please.' With that, I hung up the telephone."

This chilling statement reminds us of the *mesirus nefesh* performed by the Alter Rebbe's daughter, Rebbetzin Devorah Leah, who took upon herself to give away her very life so that her father may continue spreading Chassidus.

When the Rebbetzin was asked if she had told her sister that Barry could take the books but the matter should be kept secret – "*Bli pirsum*," she responded:

"The last time I used the phrase '*bli pirsum*' was in 5687, when my father was exiled in Kostrama. I had called my sister, who was at our home in Leningrad, and notified her that we were coming home for Shabbos, adding that the matter should be kept quiet – *bli pirsum*."

Interestingly, at a Yud-Beis Tammuz farbrengen in 5739, the Rebbe based some of the *sichos* on the statement that was made in connection with the Friediker Rebbe's release: "*Bli pirsum*." At the farbrengen, no one realized that the Rebbe was actually quoting a statement from the Rebbetzin.

